

Křtinský zpravodaj

3 / 2014 Září

www.krtiny.cz

Vážení spoluobčané,

předkládáme Vám poslední Křtinský zpravodaj tohoto volebního období. Je tedy na místě, abychom v něm rekapitulovali naše čtyřleté účinkování ve vedení obce a shrnuli výsledky, kterých jsme během svého působení dosáhli.

Pokud jde o mě, rád bych především poděkoval všem zastupitelům za spolupráci, která byla během celého období na velmi dobré úrovni. Nemyslete si, že naše jednání někdy neprobíhala v bouřlivé atmosféře, ale vždy jsme měli vůli se domluvit a hlavně si vyslechnout argumenty druhé strany. Navzdory tomu, že se v našem kolektivu sešli zástupci čtyř stran a hnutí, nezaváděli jsme do jednání zastupitelstva manýry vysoké politiky, nezakopávali jsme se do zákopů a nemyslili si, že jen ten náš názor je pravý a nezpochybnitelný.

Od počátku jsme se snažili úřad městysu co nejvíce otevřít a zpřístupnit jeho obyvatelům. Rozšířili jsme úřední hodiny pro veřejnost a i mimo ně jsme se snažili občanům vyhovět. Podařilo se. Úřad je nejen dostupný, ale snad i přívetivý provedenými úpravami a hlavně svým přístupem k vašim problémům a žádostem. Pojem úřední hodiny je jen formální.

Ve svém životě potká každý z nás celou řadu lidí, já osobně jsem měl to štěstí, že díky působení ve funkci starosty jsem celou dobu mohl spolupracovat s panem místostarostou Emilem Páskem, s kterým jsme se před tím moc neznali, ale troufám si říci, že jsme si sedli nejen pracovně, ale hlavně lidsky a na chodu úřadu to bylo vidět. Velké poděkování patří naší paní účetní Anitě Ruby za to, jak rychle se zorientovala v obecní agendě. V současnosti si nedovedu chodit úřadu bez ní představit. Velké poděkování patří rovněž paní matrikářce Zdence Šídlové, které se po nástupu na matriku podařilo dát jejímu chodu profesionální úroveň. Společně jsme také oddali skoro osmdesát novomanželských párů. Již několikrát v minulosti jsem psal a říkal, že žádný starosta se neobejde bez podpory a pomoci svých spoluobčanů. Bez vaší důvěry a aktivní

spolupráce nemohli bychom vytvořit tak příjemné prostředí, jaké dnes ve Křtinách máme. Že se nám tato spolupráce dařila, dokládá i velké množství ocenění, jež se nám podařilo v uplynulých čtyřech letech získat. Nejde, bohužel, vyjmenovat všechny, kteří přiložili ruku k společnému dílu, proto děkuji moc každému, kdo se jakkoli podílí na práci pro spolky, kulturu, obec. Bez těchto lidí by nebyl u nás život tak bohatý a pestrý, to nám závidí celá řada jiných obcí.

Křtiny jsou v současnosti vnímány nejen jako pár chalup kolem krásného chrámu, ale také jako společenské a kulturní centrum, které přesahuje hranice našeho regionu. Velmi k tomu přispívá naše spolupráce se ŠLP v čele s panem ředitelem Vladimírem Dolejským, který se stal okamžitě po svém nástupu velkým křtinským patriotem, a dnes máme za sebou celou řadu společně realizovaných projektů. Rozhodně nejde také opomenout všechny úpravy zámku, zámecké zahrady a jejího okolí, které dodaly Křtinám úplně jiný ráz, realizované za předchozího vedení ŠLP, v čele s panem ředitelem Jaroslavem Martínkem.

Jen malou ukázkou toho jak také může vypadat hodnocení práce starosty, je ocenění jedné paní z Kolonky, která, ač nepatřím k jejím oblíbencům, vztyčila na mne onehdy z projíždějícího auta Topolánkův prostředníček, na důkaz, že i pro ni jsem jednička.

Abych nezapomněl, musím se omluvit svým kolegům v družstvu obecního úřadu, s kterými jsem na Dnu Křtin soutěžil ve štafetovém závodě. Vyšlo na mne pití tupláku piva a jak jste viděli, byl to velmi špatný tah. Pravděpodobně začnu na příštím závod poctivěji trénovat.

Na závěr ještě jednou vážně: chtěl bych vám upřímně poděkovat za možnost, kterou jste mi v minulých volbách dali, být v čele tak jedinečné obce a podílet se na jejím chodu. Doufám, že jsem svým dílem k jejímu zvelebení také přispěl. Za několik dnů proběhnou volby do zastupitelstva naší obce. Prosím přijďte, máte jedinečnou možnost svými hlasy vybrat zastupitele, které si přejete mít ve vedení Křtin v dalším volebním období. Přeji vám při vašem rozhodování šťastnou ruku a co nejvíce spokojených s výsledkem voleb.

Váš starosta

OBEC

Rekapitulace činnosti a výsledků práce zastupitelstva ve volebním období 2010 -2014.

V následujícím přehledu jsme se pokusili shrnout v bodech všechny větší investiční akce a významné úspěchy, kterých se nám podařilo během čtyřletého volebního období dosáhnout ve prospěch Křtin a jejich obyvatel.

Rok 2011

- Dokončen projekt zateplení Spolkového domu, zahájený předchozím zastupitelstvem. Dotace: **1.360 tis.**, obec: **2.560 tis.**
- Vybavení a výmalba Spolkového domu. Obec: **70 tis.**
- Odvodnění základů a obvodových zdí Spolkového domu. Dotace: **150 tis.**, Obec: **162 tis.**
- Chodník od úřadu, kolem Faustů směr Chaloupky. Obec: **514 tis.**
- Oprava zaklenutí a koryta potoka u Farlíků. Původní rozpočet na celou akci **1,3 mil.** korun. Po jednání s vlastníkem toku se podařilo snížit náš podíl na **360 tis.** Po odečtení dotace z JMK, která byla **300 tis.**, činil náklad pro obec **60 tis.**
- Rekonstrukce zasedací místnosti a kanceláře matriky. Obec: **66 tis.**
- Osázení zeleně před Jednotou, vysázení aleje okrasných slivoní k ZŠ a MŠ a další doplnění. Obec: **90 tis.**
- Nové osvětlení čelní strany kostela, přechodů pro chodce a prostor před ÚM. Obec: **140 tis.**

Rok 2012

- Rozšíření vodovodu a kanalizace „Křtiny, Bukovský kopec“. Celkové náklady: **11 mil.** Dotace: **6.6 mil.** Svazek: **0.6 mil.** Obec úvér: **3.8 mil.** k 20.9. máme splaceno: **2.1 mil.**
- Vybudování dětského hřiště u ZŠ a MŠ. Dotace: **345 tis.** Obec: **148 tis.**
- Vysazení Komunitního sadu pod ZŠ a MŠ. Dotace: **30 tis.**
- Oprava kůlen za Spolkovým domem, odstranění polorozpadlých a nebezpečných opěrných zdí, vybudování nových. Dotace: **70 tis.** Obec: **300 tis.**
- Rekonstrukce kanceláře účetní městyse. Obec: **115 tis.**
- Propojení náměstí s ambity novým chodníkem, obnova původního kamenného koryta mezi parkem a chrámem včetně opravy komunikace. Obec: **216 tis.**
- Zbudováním MŠ ve Spolkovém domě došlo ke kompletní rekonstrukci prostor v prvním patře, včetně sociálek. Hrazeno plně z rozpočtu obce Březina.

Rok 2013

- Generální rekonstrukce knihovny. Obec: **110 tis.**
- Oprava cest a márnice na hřbitově. Příspěvek okolních obcí: **120 tis.** Obec: **410 tis.**
- Vybudování Fit centra ve Spolkovém domě. Dotace: **87 tis.** Obec: **40 tis.**
- Kompletní rekonstrukce suterénu Spolkového domu a tělocvičny, zhotovení sociálního zázemí. Obec: **175 tis.**

- Kompletní dokončení prostor za Spolkovým domem, včetně zeleně.
Obec: **500 tis.**
- Započata postupná výměna starého vodovodního řádu od domu č. 59, 45 přes Pustou stranu až k vrtu, výměna před ÚM, včetně havarijního stavu přes potok. Svazek: **3.2 mil.**
- Vybudování nového chodníku, včetně rozšíření parkoviště před ÚM.
Obec: **100 tis.**
- Oplocení sběrného místa. Dotace: **34,5 tis.** Obec: **75 tis.**
- Dokončení projektu Komunitní sad ve Křtinách. Dotace: **40 tis.**
Obec: **37 tis.**

Rok 2014

- Vybudování dalšího dětského hřiště za Spolkovým domem.
Dotace: **240 tis.** Obec: **53 tis.** Dar obce Březina: **50 tis.**
- Umístění nových betonových květináčů a laviček v okolí ÚM.
Obec: **55 tis.**
- Oprava Vyškovské kapličky za Penzionem u Faustů. Dotace: **87 tis.**
Obec: **30 tis.**
- Rekonstrukce sociálek na ÚM. Obec: **70 tis.**
- Probíhá rekonstrukce pochozích ploch v centru a chodníku směr Jedovnice, včetně položení nového vodovodního řádu. Dotace: **600 tis.**
Obec: **430 tis.** Svazek: **900 tis.**
- Probíhá zateplení, výměna oken a nové fasády na ÚM. Dotace: **2.2 mil.**
Obec: **350 tis.**
- Začíná obnova fasády, výměna vrat a dveří a prostoru před Hasičskou zbrojnicí. Dotace: **180 tis.** Obec: předpoklad **265 tis.**
- Probíhá restaurování Centrálního kříže, ke dnu Památky zesnulých bude umístěn v nové části hřbitova. Obec: **150 tis.**
- Vystrojení náhradního vrtu pro dodávky pitné vody, společná investice s obcí Habrůvka. V letošním roce jsme uhradili **330 tis.** V roce 2015 doplatek **300 tis.**

Přes tyto rozsáhlé investice představují zůstatky na běžných účtech městyso k 22. září 2014 částku **4.014.900,00 Kč**. Prázdnou pokladnu tedy novému zastupitelstvu nezanecháváme.

Nejde vyjmenovat úplně všechno, co se odstupujícímu zastupitelstvu podařilo během volebního období realizovat, jen snad ještě několik činností, které probíhaly během celého volebního období:

- Průběžná obnova místního rozhlasu, rozšíření a zkvalitnění kabelového vysílání nákladem **150 tis.**, postupná obnova veřejného osvětlení a jeho paspartizace **510 tis.**
- Podpora spolků a zájmových skupin : Během celého období byla významně podporována činnost spolků a zájmových skupin finančními příspěvky na jejich provoz, ale také na vybavení a údržbu obecních prostor, které využívají. Velkou podporou je také to, že veškeré prostory jsou Spolkům pro jejich činnost poskytovány bezplatně.
- Kultura, sport a společenský život

Velmi významně se prohloubila spolupráce se ŠLP a také obcí Habrůvka. Díky tomu se uskutečnila ve Křtinách celá řada koncertů a podobných akcí. Díky vzniklému Klubu seniorů a jejich nadšení se navázalo na pořádání jarmarků, tanečních večerů apod. Všechny tyto nové aktivity se staly vítaným doplněním akcí pořádaných již tradičně našimi spolky. Ve Křtinách se každoročně pořádá více než 70 akcí. Díky tomu se Křtiny dostávají do povědomí široké veřejnosti nejen svým krásným chrámem, ale také jako centrum kultury a občanské soudržnosti. Velký dík všem, kteří se na těchto aktivitách podílejí. O tom, že se nám v této oblasti daří, vypovídá celá řada ocenění, které jsme v uplynulých letech získali:

- Soutěž Vesnice roku 2012 – Cena naděje pro Živý venkov
- Vesnice roku 2013 – Modrá stuha za společenský život
- Zlatá cihla 2013 za stavbu ZŠ a MŠ ve Křtinách
- Soutěž Ministerstva vnitra Parádní web 2013 – Cena veřejnosti
- Soutěž krajského úřadu JMK – Čestné uznání za 1. Místo Enviromentální chloubka našeho regionu aneb v čem jsme jedineční za projekt Komunitní sad ve Křtinách.
- Soutěž krajského úřadu Zlatý erb 2014 – Cena veřejnosti
- Soutěž Vesnice roku 2014 – Bílá stuha za práci s mládeží, Jihomoravský krajáč 3. Místo

Je jasné, že všechna vyjmenovaná ocenění by nebylo možno získat bez aktivní spolupráce a pracovitosti nejen všech zastupitelů, ale také vás ostatních, kteří se na životě obce aktivně podílíte. Bylo pro nás radostí vést společenství takto aktivních lidí a spolupracovat s vámi na zvelebování obce a zvyšování kulturní a společenské úrovně života ve Křtinách.

*Za odstupující zastupitelstvo
František Novotný, starosta*

(Poznámka redakce: Zaslechl jsem onehdy v samoobsluze oblíbenou jedovatou průpovídku: „No jo, budou volby, tak se začíná budovat.“ Jsou možná vesnice, kde to platí, ale po přečtení předchozího seznamu by sotva koho napadlo říci takovou hloupost ve Křtinách.)

Očima zastupitelů

Požádali jsme všechny zastupitele, aby krátce zhodnotili končící volební období. Přesto, že někdo hodnocení napsal, jiný ne, práci v obecním zastupitelstvu odváděli všichni. Pozn.red.

Čtyři roky místostarostou

(Autor je v končícím volebním období místostarostou.)

Do Zastupitelstva jsem nastoupil zcela nedotčen prací v zastupitelských orgánech. Se zkušenostmi z dřívější praxe jsem se zapojil do práce na přípravách materiálů pro zasedání Zastupitelstva, na tvorbě nových Vyhlášek, přípravě vyjádření pro stavební či územní řízení, změnách územního plánu a přípravě věcných břemen.

Podarilo se nám zavést řád v pronájmu hřbitovních míst, uzavřít cca 500 smluv, které se v počtu cca 50 každý rok obnovují. Pravidelně je sledován konec smlouvy o pronájmu. Za minulé čtyři roky se vybralo cca 280 tis. Kč za pronájem.

Za zmíněné období došlo ke zpracování cca 100 smluv kupních (včetně zajištění GP a návrhu na vklad do Katastru), nájemních, darovacích, sponzorských, smluv o dílo, s lékařem a jiných.

Ve spolupráci s komisí životního prostředí bylo vydáno na 30 rozhodnutí o kácení stromů.

Spolupráce byla nutná při přípravě na soutěž Vesnice roku, oslav 100 let Sokola, při vydávání Zpravodaje, zabezpečení Rozsvěcení vánočního stromu, rekonstrukci knihovny, malování úřadu městyse, přípravách na zateplení úřadu.

Pozornost byla rovněž věnována stížnostem občanů, opravám a modernizaci veřejného osvětlení, výběrovým řízením na dodavatele staveb, zabezpečení dopravního značení, vedení dokumentace BOZP a PO, inventarizaci majetku apod.

Rovněž reklama městyse je velice důležitá, at' již přípravou vydávání a tisku prospektů, realizací pohlednic, kalendářů a řady reklamních předmětů.

Emil Pásek, místostarosta

Spolkové Křtinští 2010-2014

(Autor je členem odstupujícího zastupitelstva, který měl na starost spolkovou činnost.)

Čtyři roky uběhly jako voda a je na místě malé ohlédnutí, neb funkce zastupitele prací veřejnou jest. Rozdělil bych to do 3 částí – osobní, spolkové a celkové z pohledu člena zastupitelstva.

Za sebe mohu konstatovat, že hlavní motivací účasti ve volbách bylo pro mne vybudování sportoviště u Základní školy. Měl jsem tuto akci na starost již v zastupitelstvu za paní MUDr. Hanky Kubešové, v prvním roce starostování Františka Novotného jsem tuto akci dotáhl do fáze vyřízeného stavebního povolení a od té doby jsme po 4 roky - bohužel neúspěšně - podávali opakovaně žádost o dotační titul. Věřím, že s novou strategií postupu - rozdělením výstavby na 2 fáze a dvě samostatné stavební akce menšího rozsahu (i když stavba v rovině 2 x 1,5 mil. se dá i tak těžko nazvat malou akcí), povede k tomu, že v následujícím čtyřletém období již tato akce proběhne. Jak naše škola, tak i křtinské spolky a celá sportovtčivá veřejnost, si moderní sportoviště jistě zaslouží.

Jinak směrem ke kolegům zastupitelům i panu starostovi cítím se mít štít čistý, zastupitelstev jsem se po 4 roky pravidelně účastnil a na absence by mi bohatě stačily prsty na jedné ruce i s rezervou.

Směrem k mým kolegům ve Spolkovém dění již to stejné říci nemohu. V prvním roce jsem se ještě laťku nastavenou Zbyňkem Drápelou snažil držet (účast a vedení spolkových schůzí, pořadatelství Dne Křtin, Spolkového plesu), v dalších 3 letech jsem pak již v tomto směru tak aktivní nebyl. Jak mně doma rostl Vašek a přibyla Anička, má aktivita šla již jen směrem dolů. Rád bych proto na tomto místě poděkoval Marcelce Kuchyňkové, která byla v minulých letech faktickým tahounem organizace Spolkového plesu a Dne Křtin – ve spolupráci s Městyssem a panem starostou (samozřejmě kromě spousty dalších aktivit, které Marcela dělá – Ostatky, Havaj párty, Křový...).

Stejně tak děkuji Petru Zapletalovi, že převzal pravidelnou organizaci Spolkových setkání, jak péčí o zápisy ze schůzek, tak včasným a pravidelným rozesláním pozvánek a připomínek, že se něco koná. Hasičům patří velký dík za aktivní účast při stavění a bourání všeho, co je třeba při každé akci fyzicky „odmakat“. A všem ostatním vedoucím 13 křtinských spolků, že věnují tu velkou spoustu času a energie právě tomu svému uskupení, díky čemuž pak Křtinský kalendář je naplněn takovým způsobem, jak je asi obvyklé v málokteré obci v naší zemi.

Dokladem mimořádné aktivity křtinských občanů je i již po tři roky trvající sbírání ocenění a stuh v soutěži Vesnice roku, což bylo v posledních 2 letech vždy ohodnoceno částkou 600 000 Kč putující do obecního rozpočtu. Bez kvalitní spolupráce mezi Městyssem a jednotlivými Spolky bychom tato ocenění nikdy nemohli dostat, protože „jen“ opravená obec k získání těchto cen nestačí.

Také je zde na místě zmínit, že v uplynulých 4 letech došlo k právnímú zakotvení spolkové činnosti založením organizace *Křtinské spolky, o.s.*

Důvodem bylo jak zprůhlednění a transparentnost finančních toků při konání společných spolkových akcí, tak i možnost samostatného podávání žádostí o dotace. Křtinské spolky jsou dnes stabilizované sdružení, investující i každý rok část výnosů z pořádaných akcí do vybavení sloužícího všem ku prospěchu (Kombo pro ozvučení akcí, technické vybavení na stavbu podia a stánků – vrtačky a další nářadí, žebříky, atd.)

V třetí části mého ohlednutí bych rád poděkoval panu Františku Novotnému za elán, s jakým se vrhnul do správy našeho Městysu. To není fráze. Kolik toho opravil a zbudoval, se jistě dočtete na jiném místě zpravodaje. Kdo nechodil 4 roky se zavazanýma očima, musí jeho aktivitu vidět. Já k tomu mohu doplnit jen to, že celé 4 roky byly všechny stavební akce živeny z dotací, které pan starosta vybíhal „leštěním klik“. Peníze ze standardního rozpočtu sloužily jen k dofinancování jednotlivých dotačních titulů. Bez jeho aktivity při shánění peněz by taková spousta stavební činnosti byla naprosto nereálná, z obecních peněz by rozsah činnosti byl sotva 20-30% oproti stávajícímu stavu. Rád bych také ocenil pohodovou atmosféru při obecních zastupitelstvech. I když často na probírané body nepanoval jednotný názor, diskuse probíhala vždy v klidu v rámci racionální vzájemné argumentace. A to vždy do té doby, než na daný bod byl opravdu většinový názor a shoda mezi většinou sedící u stolu. A i když byl kdokoliv z nás s nějakým názorem přehlasován, vždy tam byla naprostá úcta a respekt jednoho k druhému a k jeho právu mít na daný problém odlišný názor. Hádky, spory a vyvolávání „dusné“ atmosféry neměly na schůzích zastupitelstva místo. Je to – alespoň z mého pohledu, také dosti důležitý bod fungování zastupitelstva. Kromě starosty a místostarosty, kteří tuto práci jako svůj chléb mají, jsme tam všichni trávili čas na úkor svých rodin či dalších aktivit. A chodit po 4 roky někam, kde to skřípe a lidé se víc hádají, než dělají, či si tam někdo žehlí své ego, by byl jistě pěkný opruz....

Na závěr si neodpustím malou poznámku. V rámci blížící se volební kampaně, držím palce všem novým kandidátům, kteří v uplynulých letech pro naši obec pracovali, aniž by k tomu potřebovali býti politikem v obecním zastupitelstvu. Naopak ten, kdož se na veřejnosti objeví vždy pravidelně jen jednou za 4 roky na kandidátce nějakého uskupení, je jistě vítán při pomoci na kterékoliv z mnoha spolkových aktivit, které zde probíhají. Zde se dotyčný kandidát může jistě plně realizovat. Zda by však měl sedět hned rovnou v zastupitelstvu, toť otázka na zvážení celému voličstvu. Já jen držím za sebe palce Marcelu Kuchyňkové, hlavní to tahounce veškerého spolkového dění, aby po volbách seděla i u toho zastupitelského Artušovského kulatého stolu....

S úctou ke všem členům zastupitelstva a všem křtinským spoluobčanům

Končící volební období očima kontrolního výboru

(Autor je předsedou kontrolního výboru)

Kontrolní výbor se scházel pravidelně dle předepsaného plánu 4 x v roce ve složení Vít Opletal, prof. Hana Kubešová-Matějovská a František Meluzín. Kontroly byly zaměřeny zejména na plnění usnesení, která byla schválena zasedáními zastupitelstva. Dále bylo kontrolováno průběžné čerpání schváleného rozpočtu a také to, zda změny, které se v rozpočtu vyskytly, byly řádně projednány v rámci schvalovaných rozpočtových opatřeních.

Z pohledu kontrolního výboru je možno uplynulé volební období hodnotit jako rozpočtově odpovědné. Jediný úvěr, který si obec v průběhu volebního období zřídila pro účely vybudování kanalizace a vodovodu na Bukovský kopec, byl zřízen proto, aby nebylo nutné zastavit plánované rekonstrukce v obci. Úvěr je řádně splácen a pokud bude v následujícím období zastupitelstvo stejně rozpočtově odpovědné, nehrozí z tohoto rozhodnutí žádné riziko.

I přes veškeré finančně nemalé akce, které se podařilo realizovat převážně z dotací, je na účtu obce stále udržována dostatečná finanční rezerva pro řešení nenadálých a nepředvídatelných skutečností.

Ing. Vít Opletal

Komise pro informatiku

(Autor je předsedou komise pro informatiku dosluhujícího zastupitelstva a šéfredaktorem Zpravodaje.)

Komise pro informatiku byla nově zřízena v tomto volebním období, protože se ukázalo, že moderní doba vyžaduje, abychom informatice věnovali zvláštní pozornost. Na úvod si komise předsevzala několik důležitých úkolů, směřujících především k zlepšení informovanosti obyvatel o dění v obci a o dění na radnici. Většinu předsevzetí se podařilo splnit, zejména díky práci zaměstnanců Úřadu, jmenovitě pana místostarosty Emila Páska a paní účetní Anity Ruby. Díky jejich společnému úsilí byl opět zprovozněn obecní rozhlas, zlepšila se kvalita a rozšířila nabídka kabelové televize, zvýšila se kvalita infokanálu, zlepšila se dostupnost internetu prostřednictvím firmy Lebiš. Ve spolupráci s firmou LUVr se nám podařilo vytvořit nové webové stránky obce, jež svou kvalitou obstály i v celostátní soutěži *Webparáda* a krajském *Zlatém erb*u.

Nejnáročnějším počinem komise informatiky bylo obnovení zaniklé tradice vydávání Křtinského Zpravodaje. Na počátku to byl krok do neznáma. Nebylo jasné, jakou bude mít Zpravodaj čtenářskou odezvu, zda bude o něj zájem a zda se nám jej podaří naplňovat příspěvky. Vedení obce však tomuto projektu uvěřilo a podpořilo jej finančně i technicky. Za to patří dík zejména panu

starostovi Františku Novotnému a jeho zástupci Emilu Páskovi. Od té doby si Zpravodaj získal čtenářskou obec i síť přispěvatelů a dnes je již samozřejmou součástí informačního systému obce. Od roku 2011 bylo vydáno třináct řádných a jedno mimořádné číslo Zpravodaje o celkovém rozsahu téměř 400 stran.

Jak se k vydávání Zpravodaje postaví nové zastupitelstvo, to se dnes ještě odhadnout nedá, ale věrme, že se můžeme těšit i na další ročníky. Do té doby vám všem, jako šéfredaktor Zpravodaje, děkuji za čtenářskou přízeň v uplynulých letech, děkuji všem přispěvatelům, bez jejichž článků by Zpravodaje nebylo a děkuji také oběma Jirkům Lázníčkům, kteří realizovali jeho tisk.

Dříve, než se uděkuji k smrti, musím vzpomenout také svých kolegů z dosluhujícího zastupitelstva, s nimiž se mi dobře spolupracovalo, zejména Františka Novotného, který si v roli starosty vedl překvapivě dobře. Nikdy jsem nemusel litovat svého počátečního rozhodnutí podpořit jeho kandidaturu na starostu. Rovněž mne příjemně překvapil místostarosta Emil Pásek, který dokázal ve spolupráci s paní Anitou Ruby velmi pružně a spolehlivě zajišťovat veškerý servis pro hladký chod Úřadu i zastupitelstva. Potvrzuji také, co na jiném místě píše Radek Brzobohatý, že atmosféra schůzí zastupitelstva byla v tomto volebním období velmi přátelská, nekonfliktní a tvůrčí. Neplýtvalo se energií na hádky, ani osobní útoky, což se pozitivně projevilo na výsledcích práce zastupitelů i na chodu celé obce.

Novému zastupitelstvu i nám, občanům, přeji proto podobnou tvůrčí atmosféru na Úřadu i v příštích letech.

Petr Švenda

Jubilanti

V následujících měsících oslaví životní jubilea tyto naši spoluobčané:

Říjen

Marie Bischofová, Jitka Dürerová, Eva Gricová, Zdeněk Gric, Karel Musil

Listopad

Květoslava Buchvaldková, Eva Krejčířová, Jiřina Opletalová,
Ludmila Skácelová, Karel Trubač

Prosinec

Marie Bílková, Marie Grimová, Libuše Neužilová, Emilie Olejníčková,
Dagmar Pinterová (Santini), Jana Pokorná, Jaroslava Švendová,
Josef Trentin, Mária Urbánková (Santini), Eva Zdráhalová

Přejeme jim do dalších let života dobré zdraví a osobní spokojenost.

Pan Milan Machač

Na jaře jsme zmiňovali hned několik kulatých jubileí, kterých se letos dožívají pracovníci a spolupracovníci obecního úřadu. Během léta k nim přibyl další jubilant, který prožil v různých vedoucích funkcích obce téměř tři desítky let, pan Milan Machač.

Civilním zaměstnáním byl dlouholetým šéfem konstrukčního oddělení Výzkumné stanice. Vedle toho se věnoval od roku 1964 do roku 1990 práci v řízení obce, zejména v oblasti stavební činnosti. S jeho jménem jsou neodmyslitelně spojeny velké obecní stavby té doby, jako je koupaliště, areál Jednoty, úpravy obecních komunikací, obecního vodovodu a kanalizace, ale i řada menších akcí. Všechny byly tenkrát prováděny převážně dobrovolnickou svépomocí zdarma, v rámci tzv. „Akce Z“, během níž byly po sobotách a nedělích našimi občany odpracovány desetitisíce brigádnických hodin. To kladlo vysoké nároky na jeho organizační schopnosti.

Pan Milan Machač je také posledním žijícím předsedou někdejšího Místního národního výboru. Dnes si užívá zaslouženého odpočinku. Přejeme mu pevné zdraví a mnoho životního elánu do dalších let.

Úřad městysu Křtiny

VOLBY 2014

Pro letošní volby do místní samosprávy se ve Křtinách zaregistrovaly tyto politické subjekty:

1. Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová
2. Komunistická strana Čech a Moravy
3. „Sdružení nestraníků“

V minulém čísle Křtinského Zpravodaje jsme nabídli zveřejnění volebních programů všem volebním subjektům, které se pro letošní volby do místní samosprávy ve Křtinách řádně zaregistrují. Slib plníme a subjektům, které o to projeví zájem, volební programy zveřejňujeme.

VOLEBNÍ PROGRAM kandidátů KSČM ve Křtinách

- Přijetí programu bydlení pro stabilizaci obyvatel a rozšíření možností řešení bytové situace zejména křtinských občanů, nájemné obecních bytů udržovat na nákladové úrovni umožňující řádnou údržbu bytů bez nepřiměřeného zisku.

- Řádné využití, ochranu a údržbu obecního majetku tak, aby sloužil k posílení obecního rozpočtu a k prospěchu všech občanů.
- Zajištění plynulého a bezproblémového chodu mateřské a základní školy, pružné reagování na místní populační strukturu včetně požadavků z okolních obcí na umístění dětí 2.stupně základní školy.
- Zachování a rozvoj obsluhy venkova – zdravotní středisko, pošta, obchodní síť. Podporu podnikatelských aktivit zlepšujících možnosti zaměstnání místních občanů a nepoškozujících životní prostředí obce.
- Rozvoj cestovního ruchu – podpora informačního centra, venkovní tabule, veřejné záchody, rozšíření parkovacích možností pro motorová vozidla, propojení cyklostezek krátkými spojkami pro okružní jízdy, podpora živnostníků a drobných podnikatelů v oblasti cestovního ruchu.
- Aktivní přístup k rozvoji Integrovaného dopravního systému Jihomoravského kraje na úseku dopravní obslužnosti. Dořešit bezpečnostní kolize v dopravní oblasti – chodníky aj.
- Trvalé zlepšování životního prostředí obce a péče o krajinu – pokračování ve zkrášlování obce, rozšiřování třídění odpadů k jejich dalšímu využití v rámci směřování k postupnému omezování až zákazu skládkování použitelných a recyklovatelných odpadů, péče o komunitní sad a ostatní veřejnou zeleň, spolupráce se Školním lesním podnikem „Masarykův les“ Křtiny ve využívání zdravotně-rekreačního potenciálu lesů.
- Zdůraznění historické hodnoty Křtin, prezentace městyse v regionálním tisku a televizi, údržba a obnova památek.
- Podpora rozvoje kulturních aktivit především na bázi Křtinských spolků, místních tradic a místní knihovny. Pokračovat v úsilí o získání titulu „Vesnice roku“.
- Údržba, obnova a další budování finančně dostupných center pro volnočasové aktivity dětí a mládeže a míst pro sportovní využití.
- Podpora mateřského centra Smrček a kulturních aktivit a vzdělávání seniorů.
- Trvalé sledování možností perspektivního rozvoje městyse na bázi využívání rozvojových programů s podporou kraje, státu či evropských fondů.

VOLEBNÍ PROGRAM „Sdružení nestraníků“

V příštím volebním období bychom rádi pokračovali v započatém díle a zaměřili svoji pozornost v jednotlivých oblastech takto:

1. Spokojený a informovaný občan a propagace obce

- Pravidelné vydávání Zpravodaje
- Informování občanů prostřednictvím místního rozhlasu, webových stránek, info kanálu a nově i zasíláním mailových zpráv
- Vybudování orientačního značení v obci – jednotný informační systém
- Organizovat Posezení u kávy k řešení důležitých problémů
- Propagace městyse Křtiny formou letáků, prospektů, kalendářů i dalších propagačních předmětů a pravidelnými informacemi v denním tisku a prostřednictvím televize

2. Investiční akce

- Průběžné opravy vodovodního řádu a současně opravy a budování nových chodníků
- Modernizace veřejného osvětlení
- Další opravy zaklenutí potoka ve spolupráci s Lesy ČR
- Budování hřišť a sportovišť v návaznosti na dotace
- Řešení modernizace a vybavení koupaliště
- Zateplení Úřadu městyse a úprava jeho okolí
- Oprava hasičské zbrojnice
- Rozšíření parkovišť, řešení zastávek IDS v obci
- Úprava hřbitova, oprava centrálního kříže a vybudování kolumbaria
- Vystrojení nového vrtu pro zkvalitnění dodávky pitné vody
- Péče o budovu bývalé horní školy s cílem účelného využití, případně prodeje důvěryhodnému zájemci

3. Životní prostředí

- Údržba a budování nových parků a klidových zón v centru městyse
- Zlepšení údržby chodníků a komunikací zejména v zimních měsících
- Údržba Komunitního sadu, Aleje Dr. Kovaříka, naučné stezky apod.
- 2x ročně přistavení kontejneru na velkoobjemový odpad
- Soutěž o nejlépe upravenou nemovitost a její okolí

4. Vzdělání, kultura a sport

- Údržba a rozšíření sportovišť, podpora využívání Fitness a tělocvičny
- Práce s mládeží, prioritně vybudování víceúčelového hřiště podle zpracovaného projektu

- Podpora spolkové činnosti, provozu Mateřského centra „Smrček“
- Organizace přednášek, zejména pro starší generaci
- Spolupráce při organizaci jarmarků, Ostatků, Dne Křtin, Havaj párty, Ces-tovatelských večerů, Rozsvěcení vánočního stromu a kulturních vystou-pení
- Pomoc starším spoluobčanům v rámci akcí Klubu seniorů
- Spolupráce se ŠLP, ostatními podnikatelskými subjekty v obci, s Farním úřadem, ZŠ a MŠ Křtiny

Kandidáti „Sdružení nestranků“ do zastupitelstva městyse Křtiny

1	Novotný František	60	starosta
2	Pásek Emil Mgr.	68	důchodce
3	Opletal Vít Ing.	53	obchodní zástupce
4	Švenda Petr RNDr.	57	matematik
5	Kuchyňková Marcela PhDr.	48	učitelka
6	Waidhofer Jan Ing.	60	manager
7	Rada Marek Mgr.	39	sociální pracovník
8	Matuška Petr	42	konstruktér
9	Drápelová Svatava	38	kosmetička

(Poznámka redakce: Křesťanská a demokratická unie - Československá strana lidová o zveřejnění svého programu neprojevila zájem.)

ŠKOLA

Výsledky soutěží žáků ke Dni Křtin 2014

V sobotu 20. září 2014 dopoledne proběhlo na náměstí kulturní vystoupení dětí a žáků ZŠ a MŠ Křtiny, spojené s vyhodnocením soutěží ke Dni Křtin, tentokrát pod heslem „777 důvodů k oslavám“. Děti a žáci se snažili ztvárnit pocit pohody a štěstí výtvarnými, fotografickými a literárními prostředky. Soutěžilo se v několika kategoriích. A jak soutěž dopadla?

Výtvarná soutěž

Kategorie MŠ:

1. místo – Tomáš Čadský
2. místo – Anežka Navrátilová
3. místo – Jan Šmíd

Kategorie 1. stupeň ZŠ: 1. místo – kolektiv žáků 3. třídy - Čtyřlístková třída
2. místo – Julie Gabrhelová (1. třída) – Hlava plná štěstí

3. místo – Zuzana Švendová (2. třída) – Zeměkoule

Kategorie 2. stupeň ZŠ: 1. místo – Jana Zouharová (6. třída) – Pes
2. místo – Barbora Opletalová (7. třída)
– Letní rodinná pohoda

3. místo - Alena Jelínková (7. třída) – Každé dítě

chce mámu

Fotografická soutěž

Kategorie 1. stupeň ZŠ: 1. místo – Gabriela Fišerová (3. třída)
– Kočičí štěstí

2. místo – Štěpán a Natálie Ruby (2. a 5. třída)
– Štěstí je mít tátu, co si umí hrát

3. místo – Ondřej Neužil (2. třída) – Naše rodina

Kategorie

2. stupeň ZŠ: 1. místo – Dalibor Kříčka (7. třída)
– Radost z pohybu

2. místo – Aneta Novohradská (7. třída)

- Je nám spolu dobře

3. místo - Jana Zouharová (6. třída) – Pohodový pes

Literární soutěž

Kategorie 1. stupeň ZŠ: 1. místo – Zuzana Moskovská (5. třída) - Štěstí

2. místo – Klára Jelínková (4. třída) - Štěstí

3. místo – Martin Zouhar (5. třída) - Štěstí

Kategorie 2. stupeň ZŠ: 1. místo – Jana Bulová (9. třída) – Mezi kapkami

2. místo – Dalibor Kříčka (7. třída) – Moje štěstí

3. místo - Jana Zouharová (6. třída)

- Roníček, moje štěstí

Poděkování patří všem dětem a žákům, kteří se do soutěže zapojili a také všem pedagogům za organizaci a vyhodnocení soutěží.

RNDr. Petr Lukáš, ředitel školy

Slavnostní vyhlášení soutěže Vesnice Jihomoravského kraje 2014

Opět nazrál čas slavnostního vyhlášení výsledků soutěže o Vesnici Jihomoravského kraje. Ačkoliv byla sobota, 16. srpna, stejně tak jako není každý den posvícení, tak ani počasí není vždy štědré, vrcholné léto si dalo šlofika a venku se odehrával spíš brzký podzim.

Nicméně bylo třeba vyrazit. Slavnost letos probíhala na (ve) Vrbici – vítězné obci letošního klání - a nehodí se hostitelku nechat čekat. Na cestu nás vyprovodila téměř průtrž mračen. Cesta rychle uběhla a pro samé klábosení jsem si téměř nevšimla, že jsme na místě. Dorazili jsme do další z malebných jihomoravských vesnic. Déšť ustal, ale chladno přetrvalo.

Organizátoři pojali představení vesnice poněkud odlišně od minulého ročníku a uspořádali volnou prohlídku nejzajímavějších míst v obci. Bylo možno prohlédnout si vyhlášené vinné sklepy, kostel, navštívit volnočasové centrum, školku, knihovnu nebo si prohlédnout společenský sál. Přivítali jsme se s organizátory a byli dekorováni návštěvnickými mašličkami.

Pana starostu jsem zanechala jeho osudu a rozpravám s ostatními představiteli obcí a vydala se na obchůzku vesnice – rozhodla jsem se navštívit knihovnu a volnočasové centrum. Cestou jsem žasla nad velkorysým využitím prostoru v obci tak typickým pro jihomoravské vesnice – velké kvetoucí předzahradky, široké chodníky, všude spousta místa (zkrátka nemůžeme mít všechno v našem krásném údolí). Prohlédla jsem si pěknou novou moderní knihovnu a volnočasové centrum vybavené dětskou hernou, zkušebnou pro hudebníky a klubovnou opatřenou keramickou pecí.

Pokud jsem chtěla stihnout zahájení, byl nejvyšší čas vrátit se zpět na místo. Myslím, že i díky blízkí se bouřce vyhlášení probíhalo v poměrně svižném tempu, rozdány byly všechny diplomy, krajáče – jeden takový krásný stojí od té doby, i díky ochotným dámám z klubu seniorů v kanceláři našeho městyse, proběhlo něco kultury v podání nejmenších i trošku větších dětí, které nacvičily lidové písničky a tance, své pěvecké umění předvedl mužský sbor „Mužáci“ a chrámová „schola“ Kamínek. Program pokračoval vyhlášením stuh: Oranžové pro Cetkovice, Zelené pro Ždánice, Bílé – pro nás, Modré pro Ratíškovice a nejvzácnější, nejvyšší Zlaté pro vítěznou Vrbici.

Porotcové ho-vořili o obtížné úloze hodnotící komise, každá z přihlášených obcí se snaží ukázat to nejlepší, co může nabídnout a toho opravdu není málo. Z vyřčeného jsem získala pocit, že nakonec vyhrává těžko definovatelný koktejl, obsahující předem neznámé poměry všech posuzovaných oblastí, okořeněný přístupem lidí a o vítězi může nakonec rozhodnout maličká kapka „něčeho“, pokud je přidána ve správný čas, bez kalkulu a s otevřeným srdcem.

Velmi pěkný okamžik celého vyhlásování nastal ve chvíli, kdy se dostavili v krojích oblečení starostky a starostové okolních obcí, aby panu starostovi Bílkovi poblahopřáli k vítězství.

Na úplný závěr bylo připraveno pohoštění složené z místních specialit. S blížícím se koncem slavnostního ceremoniálu se obloha stávala šedivější a zlověstnější a z dálky zazníval hrom. Sotva jsme se přemístili na připravený raut do společenského sálu, strhla se venku bouřka jako již poněkolkáté toho dne.

Z „Modrých hor“ jsme odjížděli domů s dobrým pocitem, diplomy, krajáčem a krásnými květinami. A proč z „Modrých hor“ – také jsem nevěděla a při brouzdání na webových stránkách Vrbice jsem zjistila, že:

„Když se rozloží večerní soumrak pozdního léta nad krajinou a zastihne poutníka na některém z řady vyvýšených míst, vystupují ze zvlněné krajiny namodralé siluety návrší, porostlých vinicemi a v údolích mizí v modravém šeru červené střechy dědin. „Modré hory“ se ukládají pokorně k nočnímu spánku, aby jejich vinice, osvěžené nočním chladem a ranní rosou vstávaly do nového, sluncem prozářeného dne. Ve zlatém slunečním jasu probleskuje modrá barva mezi tmavou zelení listů révy, modrými hrozny starosvětské Frankovky, Modrého Portugalu i Svatovavřineckého.“

Anita Ruby

777 důvodů k oslavám

(Letošní den Křtin proběhl těsně po uzávěrce tohoto čísla Zpravodaje. Přesto se nám ještě podařilo získat alespoň krátký příspěvek hlavní organizátorky, Mar-cely Kuchyňkové a tři články našich frontových dopisovatelů. Věříme, že do příštího čísla získáme podrobnější reportáže. Pozn.red.)

Ve dnech 19. až 21. září proběhl již sedmý Den Křtin. Můžeme směle prohlásit, že se nám ten Den štěstí povedl a jistě máme ve Křtinách opět o několik důvodů k oslavám víc.

Pro mě to jsou důvody dva a oba jsou spojeny s novinkou – do-
poledním štafetovým závodem křtin-
ských spolků a seskupení.

Závod byl věnován sto le-
tům sokola a zapojila se do něj i škola a Úřad městysu. I když to byl závod recesistický, čemuž odpovídaly i úbory účastníků, tak se do něj vrhly spolky opravdu naplno. Přetahovali se členové týmů (holt někteří jsou ve více spolcích), ladila se taktika, závodníci dokonce trénovali chůzi na chůdách. Těsně před závodem se závodníci i ostatní členové spolků škádlili, kdo bude lepší. Ujalo se heslo: „Není důležité zvítězit, ale porazit skauty.“ To se nepovedlo, skauti byli nejlepší, ale vlastně to nikomu nevadilo. Vždyť všichni se báječně pobavili. Fandilo se úplně všem, jedno z jakého spolku. A to je to, v čem je síla naší vesnice, teda promiňte – městysu. Spolupracujeme, podporujeme se a po-
kud soupeříme, tak jen v přátelském duchu. A to je jistě důvodem k oslavám.

Ten druhý důvod pak souvisí s posledním účastníkem závodu. Pokud jste je v jejich dokonalých oblečcích šerifa a jeho pomocníků nepoznali, tak vezte, že se jednalo o členy Zastupitelstva. Potvrdili, že naši zastupitelé, to nejsou žádní pánové v oblecích sedící na radnici. Dokáží si ze sebe udělat legraci a pobavit sebe i ostatní. Važme si toho, že takové zastupitele máme a tím si važme i sebe, protože my jsme si je zvolili. Máme tedy co oslavovat. Jenom doufám, že se situace po říjnových volbách nezmění.

Tak to byly mé důvody. Pokud i vy máte co slavit, pokud je ve vašem životě něco, co vám přináší štěstí, tak se s tím můžete pochlubit. V rámci letošního Dne Křtin jsme začali psát knihu, kde každý může své pocity napsat.

Za rok bychom v ní chtěli mít právě 777 zápisů. Kniha bude uložena na Úřadě městysu a bude se objevovat i na akcích spolků. Tam všude můžete přidat svůj zápis k již existujícím. Vždyť jak se říká, důvod k oslavě se vždycky najde.

Marcela Kuchyňková

Páteční večer

Páteční večer Dne Křtin patřil koncertu, který se v mnoha ohledech vymykal běžnému standardu, jaký jsme zvyklí slyšet. Šlo o společné dílo několika smíšených sborů (Kantila, Virtuosi di Mikulov a brněnská Kantiléna), podpořených swingovým orchestrem The Swingin 17, orientované na swingovou hudbu. Úvod koncertu patřil ve stejném duchu vynikajícímu ukrajinskému komornímu akademickému sboru z Chmelnického.

Na zdařilé koncerty jsme už ve Křtinách zvyklí. Křtinské publikum má zkušenosti s různými hudebními žánry a stává se stále náročnějším. Přesto byl tento koncert pro nás příjemným překvapením hned z několika důvodů. Swingovou hudbu nejsme zvyklí slyšet ve sborovém provedení a už vůbec ne v tak monumentálním. Aby se podařilo secvičit společné vystoupení tří sborů, čítajících možná stovku zpěváků ze všech koutů jižní Moravy a spojit je se swingovým orchestrem, vyžaduje to velké organizační úsilí. Vtipné aranžmá navíc zbořilo poslední zbytky předsudků o tom, že sborový zpěv, to je jen samá vážná hudba.

Petr Švenda

Chmelnickij ve Křtinách

Ukrajinský Akademický komorní sbor z Chmelnického, vedený Igo-rem Cmurem, je opravdu výborný. Čistotou zvuku, přesnou intonací, jasným rytmem a promyšlenou dynamikou, tedy tím, čemu se odborně říká „*ksicht*“, patří chmelničtí k sborové špičce. A k tomu ještě bonus: jsou to krásní mladí lidé, plní energie, kteří se nebojí experimentovat a do svého sborového projevu zapojit i nápaditý pohyb. Všechna tři jejich vystoupení významně obohatila kulturní život ve Křtinách. Organizátoři jejich návštěvy z řad křtinské Kantily zasluhují pochvalu.

Oč veseleji vyzníval jejich radostný a profesionální projev na pódiu, o to více kontrastoval s tichou symbolikou směsi ohrožení a odhodlání, jež se vznáší nad jejich zemí i nad nimi samotnými, v podobě občanské války.

Tu symboliku představoval státní prapor Ukrajiny, který zpěváci hrdě vynesli při každém koncertu na podium a po celou dobu vystoupení odhodlaně třímali v rukou. Nebylo třeba jediného slova vysvětlení, aby posluchači pochopili, že ti mládenci a slečny už vědí, co je to válka a že svými koncerty také bojují za lepší a svobodnou Ukrajinu. Když pak na závěr každého koncertu zazněla z jejich hrdel ukrajinská hymna, bylo obtížné utajit slzu dojetí.

My, Češi a Moravané, užíváme své státní symboly spíše jako rekvizity k sportovnímu fandění, kterými lze bezvadně mávat při povzbuzování národního týmu nebo si je třeba malovat na čelo. Nanejvýš se ještě někteří z nás přou o barvu zemské vlajky, ale většinu z nás státní symboly v podstatě nezajímají. Žijeme totiž v míru a žádné ohrožení svého národa si neuvědomujeme. Že naši otcové nosili státní vlajku se stejnou hrdostí, jako dnes mladí Ukrajinci, že pod svou vlajkou i umírali, jako dnes mladí Ukrajinci, to už jsme zapomněli.

Nezbývá, než ukrajinským zpěvákům držet palce, aby se i oni dožili chvíle, kdy budou své státní symboly užívat jen k fandění při fotbale. A také jim přeje, aby jim to zpívalo pořád tak dobře, jako nám předvedli ve Křtinách.

Petr Švenda

Fotbal svobodní versus ženatí

Nikdo z družstva ženatých po nedělním mači nemá chuť napsat krátké zhodnocení tohoto každoročního zápasu a nevíme ani, jestli tak učiní někdo ze svobodných. Zbylo to tedy po losování na mně. Jsem rád, protože jako „naprosto nestranný“, popíši zápas „objektivně“, ze svého pohledu sudího, který dbal na regulérnost zápasu.

Po intenzivních přípravách družstva svobodných, které se jim nepodařilo utajit, také družstvo ženatých se dobře připravilo na nadcházející, nervy drásající derby. Bohužel jen počtem hráčů, trénink již nestihli žádný. Na začátku utkání se tento nedostatek na chvíli projevil, ale poté se hrála vyrovnaná partie, která po prvním poločase skončila za vyrovnaného stavu 1 : 1. V druhém poločase se svobodní ujali vedení a mysleli si, že utkání už v pohodě dovedou

k vítězství. To se jim však mohlo stát osudným, protože družstvo ženatých, s průměrným věkem přes čtyřicet roků, je ke konci zápasu zmáčklo, ženatí vyrovnali a vítězný gól visel ve vzduchu.

Najednou běhali naši svobodní po hřišti a s hrůzou v očích sledovali „staré pány“, jak je začínají školit. Bohužel se jim dát vítěznou branku nepodařilo a utkání skončilo remízou 2 : 2. Musely rozhodnout penalty. Vyhrál šťastnější, to jest, družstvo svobodných, ale klobouk dolů před výkonem „starých pánů“. Tak snad příští rok. Je na čase vítěznou šňůru svobodných přerušit. Jak říkal náš populární sportovní komentátor: „Sportu zdar a fotbalu zvlášť“. Jinak si všichni pochvalovali příjemně prožité odpoledne a přišla asi zatím nejvyšší divácká podpora v historii.

Starosta, nehrající kouč ženatých

Starosta, nehrající kouč ženatých

Vážení rodiče,

Sokol Křtiny zvažuje založit nový sportovní kroužek, zaměřený na **cvičení dětí a mládeže pro děti od 1. do 5. třídy a to kluky i holky.**

Abychom se mohli rozhodnout, jakou formou bude kroužek fungovat, chceme zjistit nejprve zájem Vás, rodičů a Vašich dětí. Pokud máte dítě ve věku 6 – 11 roků se zájmem o sport, pošlete prosím informaci na e-mail : drapelovak@seznam.cz s následující informací : **jméno dítěte, věk, bydliště, kontakt (email, případně telefon).**

Podle zájmu Vám odpovíme, zda bude kroužek fungovat nebo ne. Stejně tak, do kolika družin a jakého věkového rozmezí budou děti rozděleny.

Předpokládáme, že by kroužek probíhal 1 x týdně ve čtvrtek od 16.30 -17.30 v tělocvičně ZŠ.

Náplní bude klasické sokolské cvičení, základy gymnastiky, míčové hry a hry pro děti.

Lektoři budou amatérští nadšenci, kteří mohou přípravu konzultovat s profesionálním trenérem.

Výbava do tělocvičny : sportovní oblečení a **!!!sálové!!!** tenisky.

Kroužek bude startovat od listopadu – do konce března, jeho cena bude dle počtu účastníků na pokrytí nákladů na pronájem tělocvičny, předpokládáme 200-400 Kč/dítě.

Sokol Křtiny

Zájezd na Slovensko a do Maďarska

Ve dnech 12.a 13. září se uskutečnil zájezd do Bratislavy a do maďarských lázní Mošon, který pořádal ÚM Křtiny jako poděkování všem občanům Křtin, kteří přispěli k úspěšnému umístění ve Vesnici roku. Organizace zájezdu se ujal Klub seniorů.

Když jsme v sobotu ráno odjížděli ze Křtin, asi většina účastníků zájezdu se obávala nepříznivého počasí, které už delší dobu panovalo. Jak jsme se blížili k Bratislavě, tak už jsme pomalu věřili v zázrak, že snad přšet nebude. Naše první cesta vedla do Gabčíkova, kde jsme se pod přehradou nalodili na loď Ondava. Při dvouhodinové projížďce jsme 2x projeli zdymadlem, udělali okruh na Dunaji jak nad Gabčíkovem, tak pod ním. Projíždět zdymadlem je skutečně velký zážitek. Při první projížďce s námi ve zdymadle byly ještě 3 velké výletní lodi z různých států, při zpáteční pak tažná loď vezoucí jinou loď do opravy. A to nám k tomu ještě svítilo sluníčko a celou dobu plavby jsme poslouchali údaje o výstavbě přehrad. Po projížďce lodí jsme se ještě prošli po hrázi, abychom hloubku zdymadla a celé dílo viděli i shora. Při cestě autobusem zpět do Bratislavy jsme se zastavili v malé restauraci se zahrádkou u starého koryta Dunaje. Při projížďce Bratislavou nás výborný průvodce seznamoval s každou zajímavostí, kterou jsme měli. Krátkou přestávku jsme udělali pod hradem Děvín, kde je soutok řek Dunaje a Moravy. V centru Bratislavy pak většina absolvovala peší okruh, opět s výborným a velmi odborným výkladem průvodce. Někteří si udělali vlastní program. Celou dobu bylo krásné, většinou slunečné počasí. Až v 7 hodin večer, když jsme měli sraz u autobusu, začalo trochu přšet. To už nám ale náladu zkazit nemohlo. Autobus nás zavezl do krásně vybaveného moderního hotelu Viktor v Petržalce, který měl jedinou chybu, že se tu nedalo navečeřet. Ti, co už neměli vlastní zásoby, se šli najíst do jiné restaurace.

Většina pak v hotelové restauraci poseděla u vína a piva. Myslím, že se všichni dobře vyspali a nevadila jim ani noční bouřka s vydatným deštěm.

V neděli ráno jsme se dobře nasnídali v hotelu a v půl deváté už jsme ujížděli do lázní Mošůň. Po náročné sobotě jsme pak v bazénech relaxovali až do pěti hodin večer. Uteklo to rychle, nepokazil to ani krátký deštěk, který se asi 3x snesl na Mošůň. Ani se nám nechtělo domů. Cestu zpět v autobuse někteří prospali, ostatní se dívali na film Ženy v pokušení. Po 19 hodině jsme se pak všichni ve Křtinách rozloučili.

Závěrem bych chtěla říct, že výlet se opravdu velice povedl. Měl pouze jednu vadu. Bohužel se nepodařilo všechna místa zaplnit křtinskými občany a tak s námi jeli i občané okolních vesnic. To je ale škoda těch, co nevyužili šanci strávit hezký a zajímavý víkend a nejeli s námi.

Náš velký dík patří ÚM Křtiny v čele s panem starostou, který umožnil, aby se zájezd konal. Nemenší dík pak patří i Mirkovi Urbánkovi, který celý zájezd z větší části vymyslel a hlavně zajistil.

Marie Kleskeňová

ZAPIŠTE SI

Křtinská stovka

Ano, čtete správně. Jako součást oslav velkého sokolského výročí byla letošní Křtinská padesátka rozšířena o nejdelší trasu v historii, dlouhou rovných sto kilometrů. Je to nejen mimořádná příležitost prověřit si své schopnosti. Je to také příležitost stát se jedním z mála lidí, kteří se budou moci pyšnit cenným diplomem z Křtinské stovky. Jednou za život by se o získání takové mety měl pokusit každý a je-li zdravý a dovede-li zatnout zuby, má velkou šanci, že jí dosáhne, ať už je žena nebo muž a bez ohledu na to, zda je trénovaným sportovcem nebo jen rekreačním turistou. Proto vyzýváme k účasti na této mimořádné akci všechny, kdo se nebojí změřit své síly v boji s únavou. Start stokilometrového pochodu proběhne **v pátek 3. října 2014 v 19:30** od hospůdky Eden.

I ostatní trasy budou letos oblečeny do nového. Jako vzpomínku na zkladatele Křtinské padesátky, ing. Vladimíra Prokeše a jeho spolupřátel, jsme letošní trasy navrhli podobnými cestami, kterými vedla první Křtinská padesátka v roce 1974, tedy údolími Říček a Rakovce. Jsou připraveny trasy 10, 20, 30, 40, 50 a 100 km. S výjimkou dvou nejdelších proběhne start tradičně **v sobotu 4. října 2014 od 8:00 do 9:00 od Hospůdky Eden.**

Padesátakilometrová trasa bude startována od 7:00 do 8:00 tamtéž.

Srdečně zvou Křtinské spolky

Italští uprchlíci na Blanensku a Boskovicku v letech 1915-1919

Ve dnech 10. října - 16. listopadu 2014 se uskuteční v předsálí Dělnického domu v Blansku výstava, dokumentující osudy italských civilistů, kteří i s rodinami prchli před válečným běsněním v jejich domovině do naší oblasti. Vernisáž proběhne v pátek 10. října 2014 v 17:00.

(Toto téma se týká i přímo Křtin. V naší obci bylo dokonce nutno zřídít speciální školní třídu pro italské děti. Pozn.red.)

RŮZNÉ

Ing. Václav Štaud by se dožil 100 let.

V srpnu tohoto roku by se dožil 100 let náš dlouholetý spoluobčan Ing. Václav Štaud, CSc. Mnozí z nás jej pamatují jako společensky aktivního občana a hlavně jako vedoucího Výzkumné stanice VŮLHM, sídlící v lese na „Bukovském kopci“. Ne všichni však vědí, že Ing. Štaud byl významnou osobností československého lesního hospodářství druhé poloviny minulého století v oboru mechanizace prací v lese. Pod jeho aktivním a inspirativním vedením pomohl kolektiv Výzkumné stanice lesnímu hospodářství překonat kritická léta poválečného období a projít úspěšně historickou vývojovou etapou od ruční a animální práce k dnešnímu vysokému stupni mechanizace prací v lese.

Pečeť Ing. Štauda a jeho Výzkumné stanice nacházíme dodnes v lesích na každém kroku. Připomeňme zejména soustředování dříví traktory a lesními lanovkami a ostatní práce při těžbě dříví, práce v lesních školkách, při obnově lesa a ošetřování mladých porostů aj. Připomeňme kupř. alespoň to, že prvá *malá lesní lanovka*, která se v modernizované podobě vyrábí ve Křtinách dodnes, se zrodila pod vedením Ing. Štauda již v roce 1954 na „Švýcarské“ v Josefovském údolí (přechodném sídle Výzkumné stanice) a první československý *speciální lesní kolový traktor* byl pod jeho vedením postaven v roce 1966 v tehdejších dílnách Výzkumné stanice ve Křtinách na „Staré poště“.

Výzkumná stanice Křtiny pod vedením Ing. Štauda byla ve své době nejen doma, ale i v zahraničí uznávaným a respektovaným tvůrčím centrem technologického a technického rozvoje lesního hospodářství. Výzkumná stanice, dnes jako organická součást ŠLP, pokračuje stále v práci, započaté Ing. Štaudem.

Dne 25. srpna 2014 byla Ing. Štaudovi z iniciativy prof. Ing. Jindřicha Nerudy, CSc. (LDF MU Brno) a ve spolupráci se Školním lesním podnikem Křtiny slavnostně odhalena pamětní deska. Je umístěna při vstupu do areálu ředitelství ŠLP, někdejšího sídla Výzkumné stanice. Symbolizuje ocenění celoživotní práce Ing. Štauda pro lesní hospodářství a uvádí jej po zásluze na důstojné místo *Lesnického Slavína*.

Ing. Alois Švenda, CSc

(My, běžní občané, bychom snadno mohli přehlédnout, že výzkumný tým Ing. Štauda naši obec proslavil v lesnickém světě daleko za hranicemi tehdejšího Československa. Proto si zaslouží naši vzpomínku. V té souvislosti mne napadá, že by nebylo špatné, kdybychom si i my, občané křtinští, zbudovali jakýsi obecní Slavín, třeba v nové části hřbitova nebo v parčíku u kostela, kde bychom si mohli malou cedulkou připomínat významné křtinské osobnosti, případně i významné události. Vždyť kdo dnes ještě ví, kdo to byl Vincenc Havel, Konstantin Jahoda-Křtinský nebo třeba Daniel Marave? Pozn. red.)

Pár slov z knihovny

Když jsem poprvé otevřela dveře křtinské knihovny, spatřila jsem krásnou moderní místnost, vymalovanou červeno-šedou barvou. Čtyři pohodlně vzhlížející křesla, která čekají, kdy do nich usedne vášnivý čtenář s knihou v ruce. Nebudou jej pak chtít pustit ze svých spárů, až jeho oči a mysl zabloudí ve slovech na otevřené stránce. Ucítila jsem vůni dřeva z nových polic, na nichž svazky tiše spí a čekají. Dlouho čekají.

Bylo nutné pustit se do práce. Díla jsme museli vytrítit a přebrat. Našli jsme tu knihy, které třeba že nikdy nečtené, musely své místo opustit. S těžkým srdcem jsme s panem knihovníkem brali knihu po knize a vyřazovali. Ne všechny však skončily ve sběru. Velkou část si jich odvezla Moravská zemská knihovna Brno k digitalizaci.

Díky svým zkušenostem z prvního zaměstnání jsem pro křtinskou knihovnu vytvořila nové webové stránky. Jsou tvořené z projektu společnosti Webnode.cz. Najdete je na adrese: <http://krtiny.knihovna.cz/> . Přes ně nás můžete kontaktovat nebo si zjistit zda máme k dispozici titul, který hledáte.

Největším lákadlem čtenářů je výměnný fond. Co to je? Soubor knih, zapůjčený z výměnného fondu MZK Brno, úsek okresní metodiky Blansko. Obměňujeme jej každého půl roku a půjčují se stejným způsobem jako všechny v knihovně. V této části fondu najdete knižní novinky, krásné knížky pro nejmenší.

Díla zaměřená na první čtení, dobrodružné příběhy pro chlapce, zamilovaná četba pro dívky. Děti můžou objevit i fantastické příběhy plné elfů, víl nebo dnes oblíbených upírů či andělů.

Literatura pro dospělé má však větší zastoupení. Půjčujeme novinky detektivek od českých autorů až po věhlasné skandinávské. Vedle nich můžete vybírat z románů současné tvorby našich i zahraničních spisovatelů. Krásní šlachovití milovníci, drsní vojáci světových válek, klidná nálada vesnice, stateční rytíři a dvorní dámy, upíři, nadpřirozené bytosti v podobách štíhlých elfů nebo vousatých trpaslíků. Ti všichni zde čekají ukrytí v knihách. Rádi by našli své čtenáře, aby se s nimi mohly podělit o příběh, který mají uvnitř.

Zveme všechny četby-chtivé občany Křtin a okolí k návštěvě Knihovny Městysse Křtiny. Provozní doba je každé pondělí od 15.00 do 18.00 hod. Knihovnu najdete v budově obecního úřadu vedle kanceláře účtárny.

Marie Slaničková

Nová kniha o chrámu Páně Jména Panny Marie ve Křtinách

Nejvýznamnější stavební a kulturní památka městysse Křtiny, jeho duchovní centrum - chrám Páně Jména Panny Marie, se dočkal nového zpracování své pohnuté historie a také nového popisu jeho skvostné architektury, umělecké výzdoby a vybavy. To vše k patrociniu kostela, připadajícímu na svátek Jména Panny Marie, 12. září, dále k 804. výročí poutí k Panně Marii Křtinské a v poslední řadě také k 777. výročí první písemné zmínky o Křtinách.

Když jsem byl pověřen tímto úkolem, přistoupil jsem k jeho naplnění s velkou pokorou a s pocitem zodpovědnosti k těm, kterým je publikace určena. Křtinským farníkům, občanům a tisícovkám poutníků, kteří každoročně do Křtin přicházejí.

Nejprve jsem prostudoval zápisy ve Farních kronikách a dalších historických pramenech. Mnoho dokumentů z archivů, odbornou literaturu z knihoven. To mi umožnilo nově zpracovat pohnutou historii Křtin od nejstarších dob až do současnosti s tím, že jsem k různým historickým epochám připojil komentář. Chtěl jsem tak přispět k nápravě deformované historie v dobách minulého režimu.

Po prostudování všech pramenů a literatury jsem v další etapě přípravy publikace absolvoval několik návštěv Křtin spojených s prohlídkami a studiem celku i detailů tohoto věhlasného poutního areálu. Průběžně jsem pořizoval fotodokumentaci. Tu jsem pak měl před očima při psaní textu. Prozkoumal jsem všechny prostory poutního chrámu od krypty po věž se zvony až po mohutný barokní krov. Často jsem užasl nad mistrovstvím stavitelů chrámu a slavnými

díly barokních umělců 18. století, které tvoří jeho výzdobu. Byl jsem si vědom toho, že to konám v zastoupení budoucích čtenářů. Oni se budou moci mým prostřednictvím seznámit s tímto skvostem barokní architektury, jedním z nejvýznamnějších děl architekta Jana Blažeje Santiniho Aichla, prohlášeným v roce 2008 Národní kulturní památkou.

Poutní kostel Jména Panny Marie ve Křtinách patří k nejznámějším a nejnavštěvovanějším mariánským poutním místům na Moravě. Často užívaný název Perla Moravy vytryskl z hluboké lásky a obdivu k tomuto místu a zcela ho vystihuje.

Kromě chrámu jsem se věnoval také podrobnějšímu popisu dalších sakrálních památek na celém území obce. Zpracoval jsem posloupnost duchovních správců farnosti od roku 1609 do současnosti, provedl soupis všech votivních obrazů. Příloha obsahuje seznam kněží, rodáků z Křtinské farnosti. Je doplněna plány a kopiemi starých rytin. Věnoval jsem pozornost významným osobnostem farnosti. Opatu Kryštofu Jiřímu Matuškovu i P. Tomáši Prnkovi, který ve Křtinách několik desetiletí působil a zanechal zde velké dílo. Pro zahraniční návštěvníky je na konci publikace Resumé v pěti světových jazycích.

Tato kniha by nevznikla bez spolupráce celého týmu lidí. Při této příležitosti chci poděkovat duchovnímu správci farnosti Mons. Janu Pavlu Peňázovi, který mne tímto úkolem pověřil a který po celou dobu na tvorbě publikace spolupracoval. Dále starostovi Františku Novotnému. Kdykoliv jsem se na něj obrátil – setkal jsem se vždy s jeho ochotou pomoci. Jeho zásluhou jsme získali cenné fotografie pro ilustraci knihy (letecký snímek Křtin, fotografii Vyškovské kaple opravené péčí městyse i obraz Křtin od Viktora Dobrovolného z roku 1952. Poděkování patří Jiřímu Braunerovi, autoru většiny barevných i černobílých ilustrací, v jehož brněnském Kartuziánském nakladatelství byla nová publikace vydána. Mohl bych jmenovat celou řadu dalších pracovníků archivů a knihoven, ale také grafického studia v Olomouci, kde byla publikace sestavena, graficky zpracována a připravena pro tisk.

Lidé přicházejí do Křtin, aby se poklonili Panně Marii Křtinské. Svěřují se jí se svými starostmi a bolestmi. Po staletí zde prosí o její přímluvu. Neklanějí se kamenné soše, ale před jejím obrazem přímo Matce Boží. Na její přímluvu pak zde její Syn koná zázraky. Pokud by tomu tak nebylo, tento skvostný chrám by zde nikdy nebyl postaven. Hraběnka Zuzana Kateřina Liborie rozená Prackšická ze Zástřizl z Dietrichsteina byla stížena při svém pobytu v Olomouci mrtvicí. Když lékařská péče nepomáhala, nechala se dopravit do Křtin, kde byla na přímluvu Panny Marie uzdravena. Ještě před tím byl ve Křtinách uzdraven i její manžel. Tyto její silné prožitky ji vedly k rozhodnutí o velkolepém daru pro Křtinu v podobě panství Jesenec u Konice i se šesti okolními vesnicemi. Dar byl dle její vůle použit na výstavbu nového chrámu ve Křtinách. Pokud by

se tato zázračná uzdravení nestala, nikdy by nebyl tento architektonický skvost ve Křtinách postaven.

Moje kniha není vědeckým dílem. Má sloužit poutníkům. Chce je seznámit s osudy mariánského poutního místa a pozvat je před trůn Panny Marie do Křtin. Nic nemůže nahradit hluboký osobní prožitek tak, jako vlastní návštěva tohoto nádherného poutního místa, spojeného s oslovující atmosférou a zážitkem setkání se s Matkou Božího Syna.

PhDr. Karel Kavička

Ještě k padlým spoluobčanům za I. světové války

V prvním letošním čísle Křtinského Zpravodaje jsem publikoval tvrdé životní osudy našich spoluobčanů za I. světové války 1914-1918 (str. 32-33). V ní padlo z našich 99 povoláných spoluobčanů osm legionářů, jejichž jména byla a jsou uvedena na pamětní desce pomníku sochy francouzského legionáře.

Devět spoluobčanů nuceně bojovalo na straně rakousko-uherské a padlo na různých místech front a proto nebyli a nejsou uvedeni na památníku; celou dobu nabyla ani známa jejich jména, věk, povolání, ani místo pohřbení.

Po velkém úsilí podařilo se mně zjistit jejich totožnost: nejen jména, ale i rok narození, povolání a bydliště.

Jsou to:

- František Farlík, nar. 1891, koželuh, čp.14
- Leopold Farlík, nar. 1896, koželuh, čp.99
- Bruno Chlebíček, knížecí nadlesní, čp.39
- Antonín Krapl, nar. 1877, dělník, čp.36
- Antonín Ludl, nar. 1888, čp. 43
- Adolf Olejníček, nar. 1892, obecní strážník, čp. 4
- Bohumír Pupík, nar. 1889, dělník, čp. 63
- Antonín Špička, dělník, čp. 71
- jeden padlý není ještě stále znám - byl neznámý

Při letošním 100. výročí Sokola vzpomněli jsme na tyto padlé občany, z nichž někteří byli aktivními Sokoly a to jak v řadách legionářů, tak vojáků, padlých v rakousko-uherské armádě.

Až bude bezpečně znám seznam všech devíti padlých spoluobčanů, měla by být k památníku umístěna deska s jejich jmény, protože tím by byl památníkem všech padlých spoluobčanů za I. světové války.

Dr. Zdeněk Opletal, kronikář

(Před sto lety válka začala. Až budeme moci říci, že před sto lety válka skončila, myslím, že už by tam ta deska měla být, at' už je na ní jeden řádek prázdný nebo ne. Pozn.red.)

Vlajky na faře

Když jsem poprvé přišel do Compostely a vyšel z poutního chrámu Páně, všiml jsem si, že na protější straně náměstí vlají čtyři vlajky. Zlatomodrá evropská, zlatočervená španělská, pak vlajka místní země Galicie a poslední byla městská. Jsem rád, že díky našim obětavým farníkům a nadšeným vlastencům a ochotě pana starosty začaly vlát na poutním místě Křtiny nahoře nad kostelem také čtyři vlajky: evropská, státní, moravská a křtinská.

Všichni, kdo přijdou do kostela at' už na prohlídku nebo na bohoslužbu - na obojí srdečně zvu - obdivují jemné barvy fresek či liturgických rouch, které jako němí svědkové připomínají Boha, jako stálého původce veškeré krásy. Venku pak mohou být potěšeni pohledem na syté barevné pásy třepetající se ve větru.

V tomto světě je všechno v pohybu, ale ten není náhodný, všichni jsme poutníky k věčnosti, k Bohu, který převyšuje všechnu pozemskou krásu. Přijďte si ji vychutnat na naše poutní místo a přitom se těšit na tu ještě větší krásu, kterou u něj poznáme, až dosáhneme cíle své životní pouti.

V plánu jsou i vlajky v ambitech - měly by tam být tři: papežská, biskupská - přesněji vlajka naší brněnské diecéze a farní křtinská. Už se na tom pracuje, i když ta poslední dá ještě chvílku přemýšlení. Vyjádří se tím také, že se v naší křtinské farnosti necítíme ani osamocení, ani se nepovažujeme za sólisty, ale hrdě se hlásíme do společenství brněnské diecéze a s ní do světového společenství katolické církve.

Mons. Jan Peňáz

Raci

Začnu vzpomínkou na mé dětství, kdy jsme běhali po louce plné květin a lovili v potoce raky. Čistá voda byla ještě samozřejmostí. Po čase raci z potoka zmizeli. Další vzpomínka je na mého tátu, který ve snaze ušetřit si práci se zalíváním zahrádky, vyhloubil do potoka díru, vložil kotel, čerpadlo a zalívalo se. Od těch dob už uplynuly desítky let. Před dvěma lety při čištění kotle v potoce jsme objevili raka. Vloni tam byl zase. Letos tam byli dva a do léta

se rozmnožili na 11 jedinců. Ti malí byli přímo k sežrání. Denně jsem se chodila na ně dívat.

Je krásné, že se vrátili živí tvorové do našeho potoka. Neměli bychom se tolik honit za penězi, ale více vnímat krásu kolem sebe a využívat ji pro svůj klid v duši. Děti ten NÁŠ klid potřebují.

Hana Schubertová - Pokorná

(Před vybudováním současného koupaliště musili jsme se v létě spokojit s tůňkou na potoce u fotbalového hřiště, právě nad zmíněnou zahradou Pokorných. Rakům to evidentně nevadilo. Pozn. red.)

Lesní pedagogika – o lese opravdu v lese

Moudrý Cicero již kdysi dávno pronesl větu: „Kdo pochopíš krásu přírody, nemůžeš zabloudit“. Tato moudrost platí bezvýhradně stále, a v naší moderní současnosti dvojnásob. V době, ve které hraje prim stále více se rozvíjející technika, vzdalující nás často na hony od přírody. V době, kdy každodenní spěch a stres nás do přírody a do lesa pustí jen málokdy. Příroda, která dříve byla přirozenou součástí lidského života, je pro mnohé dnes velkou neznámou, řada lidí ji vnímá jen jako kulisu. Ke zlepšení vztahu člověka k přírodě, k lesu, k jejich poznání a pochopení, má pomoci lesní pedagogika. To je její hlavní smysl, to je také to, co Školní lesní podnik Masarykův les Křtiny Mendelovy univerzity v Brně (ŠLP) nabízí veřejnosti.

Idea lesní pedagogiky vznikla původně již v 60. letech minulého století v USA jako metoda vzdělávání a vyučování, praktikovaná zpravidla v prostředí lesa. Vznikla z toho důvodu, aby pomohla přiblížit modernímu člověku, laické veřejnosti základní principy fungování lesa ve vzájemných souvislostech. Nabízí seznámení s nepřeberným spektrem možností využití přírody a lesa ku prospěchu člověka.

ŠLP byl vždy připraven sloužit široké veřejnosti, programy lesní pedagogiky jsou jedním z prostředků, jak docílit ještě těsnějšího přiblížení k obyvatelům v co nejširším okolí. Jsou eventualitou, jak vtáhnout veřejnost do prostředí, ve kterém vykonává svoji činnost, jsou také prvkem, pomocí kterého můžeme ukázat veřejnosti, jak v našich lesích hospodaříme. Podnik má díky

svému umístění v krásném prostředí Moravského krasu jedinečnou možnost naplňovat motto lesních pedagogů, které zní: „O lese se učit v lese“. Nejen nejmladší generace má v dnešní době tendence získávat informace nejjednodušším způsobem, posadí se k počítači a informace hledá v teple domova. Získávat informace „na vlastní oči“ a ostatními smysly, je jistě přínosnější. Zveme vás, abyste informace přišli hledat i k nám.

Proč právě informace o lese? Lesní ekosystémy mají nepostradatelné místo na Zemi. Významně ovlivňují náš životní prostor. Přispívají k ekologické stabilitě, ovlivňují koloběh vody, půdní režim, jsou hlavním producentem kyslíku. To je jen nepatrný výčet jejich funkcí, které by si široká veřejnost měla uvědomovat a ztotožňovat se s nimi. Nahlížení na les výhradně jako na producenta dříví je úzkoprsé, protože les společnosti prokazuje podstatně významnější služby. Máme za to, že naše nádherné lesy poskytují velmi pestrou škálu příležitostí pro aktivní lesní pedagogiku.

ŠLP se plně ztotožňuje s jejími cíly:

- 1) seznámit člověka s ohleduplným přístupem k životnímu prostředí,
- 2) seznámit člověka se skutečným stavem lesa a jeho vývojem, jeho smyslem, úkoly, cíli, principy trvale udržitelného hospodaření,
- 3) seznámit člověka s významem dřeva jako obnovitelné suroviny,
- 4) snížit dezinformace, vymýtit mýty o kvalitě obhospodařování lesa, pocházející z nelesnických subjektů,
- 5) vzbuzovat zájem o všechny složky přírody zábavnou formou na základě osobního prožitku,
- 6) zvýšit povědomí veřejnosti o zajímavých lokalitách v regionu, o biodiverzitě.

Námi nabízená lesní pedagogika nechce působit strnule a nezáživně. Nevnucujeme vám nudné přednášky, naopak stimuluje jednotlivce vzdělávat se s chutí a nenuceně. Jednoduchým způsobem přibližujeme les formou zážitkového učení a her. Náplně programů lesní pedagogiky jsou značně různorodé a voleny pro různé cílové skupiny. Nabízíme lesní pedagogiku pro mateřské školky, pro základní i střední školy, gymnázia, pro mládež, pro dospělé i seniory. Je určena také pro dobrovolné spolky a kluby, firemní kolektivy, pro všechny, kteří chtějí svůj volný čas smysluplně využít, v otevřeném prostředí lesa. Naše programy nabízí bezprostřední kontakt s přírodou, naučí vás les sami objevovat, zkoumat, tvořit v něm, odpočívat a těšit se v něm.

Naše lesní pedagogika není konkurencí škole ani vědeckým vzdělávacím institucím, ale rozšiřuje a doplňuje vědomosti. ŠLP má vyškolený tým lesních pedagogů a po předchozí dohodě lze program předem připravit přímo na určité téma a v dohodnutém termínu.

Přijďte se k nám vymanit z každodenního shonu, posílit duševní a fyzickou kvalitu svého života a otevřít v lese oči. Máme pro Vás nekonečné množství krásných „přírodních učeben“ a rádi se Vám budeme věnovat.

Ing. Zuzana Hubená
ŠLP ML Křtiny MENDELU
info@lesni-pedagogika.cz

Společensko-vzdělávací činnost zámku Křtiny

Společenské a vzdělávací centrum zámek Křtiny je účelovým zařízením Mendelovy univerzity v Brně pod správou Školního lesního podniku Masarykův les Křtiny. Pojem účelové zařízení znamená, že v rámci hlavního poslání slouží zámek Křtiny k účelům vzdělávacím pro Mendelovu univerzitu v Brně, jako zázemí pro studenty i pedagogy. Současně provádí i komerční činnost, v rámci které poskytuje služby hotelové, restaurační a pronájem prostor.

Důležitým prvkem v aktivitách je pořádání výstav a koncertů. Od roku 2013 do letošního září bylo na zámku prezentováno celkem 15 různých výstav a 4 koncerty.

V únoru a březnu 2013 se konala výstava nazvaná Zastavení v krajině. Jednalo se o přehlídku prací studentů Lesnické a dřevařské fakulty Mendelovy univerzity v Brně, které v rámci workshopu vznikly právě na křtinském zámku. Vystaveny byly návrhy objektů, které by mohly být umístěny v prostorách zámeckého parku, případně na dalších místech v univerzitních lesích. Ze všech výtvorů byl vybrán Svatoondřejský kříž, který je umístěn v zámeckém parku v blízkosti sousoší svatého Cyrila a Metoděje.

Druhým počinem roku 2013 byla výstava nazvaná Barvy a tvary matky Země, která byla k vidění od poloviny března do půli dubna. Přinesla svěží výtvarná díla dětských autorů z mnoha zemí světa, byla výběrem nejlepších oceněných prací 38. ročníku Mezinárodní dětské výtvarné výstavy Lidice 2010.

V dubnu byla vernisáží zahájena výstava Život (nejen) na zámku. Autorkou výstavy byla absolventa Filozofické fakulty Masarykovy univerzity Mgr. Lenka Benešová, která připravila . pojednání o životech lidí žijících na zámku, o stavu některých nemovitostí v ČR a další zajímavosti. V rámci vernisáže se konala také přehlídka dobových kostýmů od dob gotiky až po 30. léta 20. století.

Přelom května a června byl na zámku Křtiny věnován expozici Krása v podzemí. Jednalo se o přiblížení zpřístupněných jeskyní České republiky i střední

Evropy, zapsaných na listinu UNESCO. Tato expozice byla doplněna kresbami netopýrů, které kreslily děti v soutěži vyhlášené Ministerstvem životního prostředí České republiky.

Od konce června do začátku září byla k vidění na zámku Křtiny výstava Modlitba za život, kde byly prezentovány díla umělců akademického malíře Františka Zálabského, Martina Doška a jejich hostů. V době konání výstavy se také konala pro účastníky zdarma přednáška o výtvarném umění pro veřejnost na téma Umění jako součást života.

Od září se na zámku prezentovala výstava Kostel 365.cz, v rámci níž bylo možné seznámit se s příběhy 12 různých kostelů České republiky. Výstava obsahovala celkem 36 panelů, na nichž se návštěvníci mohli dočíst o jednotlivých kostelích a jejich obnově.

Velmi zásadní výstavou byla v roce 2013 výstava 90 let od založení ŠLP ML Křtiny MENDELU. Tato výstava byla jednou ze stěžejních odborných akcí v rámci oslav 90. výročí založení Školního lesního podniku Masarykův les Křtiny Mendelovy univerzity v Brně. Na 18 panelech mohli návštěvníci dočíst zásadní historické údaje, vidět dobové i současné fotografie, mapy, k tomu také různé trojrozměrné předměty. Autory výstavy byli Ing. Jirí Truhlář, CSc. a Ing. Pavel Mauer.

Výstava fotografií Herberta Thiela byla na zámku Křtiny k vidění od září 2013 až do konce ledna 2014. Celkem 23 černobílých fotografií krajiny, lesů i stromů z Chráněných krajinných oblastí Jeseníky a Beskydy připomenulo nezaměnitelnou tvorbu Mistra Thiela.

V rámci celého roku 2013 si Školní lesní podnik na mnoha akcích odborných i pro veřejnost připomínal 90. výročí svého založení. Z kulturních akcí mělo velký úspěch letní společenské odpoledne, které se konalo 21. 6. 2013. Na této společenské události vystoupilo hned několik umělců, mezi nimiž byl hlavní hvězdou Marián Varga se svým koncertním vystoupením ve společenském sále.

Rok 2014 je již od začátku rokem spolupráce mezi Školním lesním podnikem Masarykův les Křtiny Mendelovy univerzity v Brně a SOS dětskými vesničkami Brno – Medláňky. ŠLP v rámci této spolupráce pořádá 4 koncerty, jejichž výtěžek poputuje právě dětem z vesniček. První ze série koncertů, nazvané Setkání s legendami, se konal v březnu a vystoupil na něm před stovkou hostů Vladimír Mišík s uskupením ČDG. V květnu následoval koncert Jaroslava Hutky, v červnu pak Radima Hladíka s formací Blue Effect. Poslední ze série koncertů se bude konat 28. 11. 2014 a vystoupí na něm Marta Kubišová za klavírního doprovodu Karla Štolby. Vstupenky na tento koncert budou v předprodeji na zámku Křtiny.

Únor roku 2014 byl zasvěcen na křtinském zámku výstavě trampského muzea. Mobilní trampské muzeum uchovává historické i současné materiály, trojrozměrné předměty, písňe v notových zápisech a další památky na tramping. Cílem výstavy bylo seznámit s trampingem mladou generaci a připomenout starší dob, kdy byl tramping v největším rozkvětu. Záměrem zřizovatele muzea je vybudovat stálou expozici, aby o trampingu rostlo povědomí.

V březnu se mohli hosté na zámku seznámit s fotografiemi Rudolfa Jandy, které byly zapůjčeny z Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky, výstava vznikla ve spolupráci s Chráněnou krajinnou oblastí Poodří.

Od 1. dubna mohli návštěvníci shlédnout druhé pokračování výstavy Zastavení v krajině. Studenti Lesnické a dřevařské fakulty Mendelovy univerzity v Brně, oboru design nábytku zpracovali opět své návrhy objektů do exteriéru a prezentovali je v prostorách zámku Křtiny do půli května

Celý červen byl věnován významné výstavě nejen z pohledu kulturního, ale také památkářského. Vystaveny byly restaurované sochy andělů z poutního kostela Panny Marie ve Křtinách, obdivovatelným téměř nadosah ruky, zatímco běžně bývají v několikametrové výši. Jejichž hodnota je nevyčíslitelná. Návštěvníci se mohli seznámit také s další prací restaurátorů, včetně prohlédnutí pracovních pomůcek.

Velmi oblíbená mezi návštěvníky byla také výstava fotografií Soutěž Zlatý jelen Slávy Štochla, která byla prezentována v průběhu července. Fotografie přírody, zvířat a mysliveckého života potěšily oko nejednoho návštěvníka.

Novinkou v nabídce na křtinském zámku byla prodejní výstava obrazů Jitky Píšové, kterou hosté mohli vidět v srpnu. O obrazy této prodejní výstavy nazvané Tak trochu letní byl velký zájem.

V průběhu září je k vidění výstava Poznej světové dědictví UNESCO, která prezentuje památky UNESCO z několika států světa. Tento 12. ročník putovní výstavy byl letos k vidění již v Třebíči, Plzni, Třeboni, Telči, Praze či na zámku v Mníšku pod Brdy. Autorka výstavy představuje památky Slovenska, Chorvatska, Tuniska a dalších států. Výstava je k vidění denně do 29. 9. 2014.

V následujících měsících budou výstavy na zámku Křtiny stále denně přístupné veřejnosti, otevřené křtinským občanům. Vstup na všechny výstavy je zdarma. Větším skupinám je doporučena rezervace termínu, v případě zájmu je po předchozí domluvě možné prohlídku výstavy obohatit výkladem.

Zámek Křtiny se snaží své služby stále zlepšovat, a proto dovoluujeme občany Křtin požádat o zpětnou vazbu na poskytované služby.

*Mgr. Šárka Veselá
vedoucí střediska*

(Zpětná vazba je důležitá a vzácná věc, o tom u nás v redakci něco víme. A tak haňte nebo chvalte, ale hlavně nahlas, ať se to k zámeckým pánům donese. Za redakci mohu říci, že v prostorách zámeckých chodeb nám v uplynulých letech vcelku nenápadně vyrostla zajímavá umělecká galerie, která je důležitou kostičkou v mozaice pestrého a kvalitního života v obci. Stojí za to si čas od času na Zámek jen tak zajít. Takže chválíme. Pozn.red.)

Výprava kolem světa měla dvoudenní zastávku ve Křtinách

(Inu, je to ostuda, ale stalo se: mailová adresa zpravodaj@krtiny.cz vypověděla na čas službu a tak se tento a patrně i několik dalších příspěvků nedostalo do červnového čísla Křtinského zpravodaje. Omlouváme se všem postiženým dopisovatelům a věříme, že na nás proto nezanevřeli a nenechali se odradit od slibně nastartované literární kariery. Petr Švenda, šéfredaktor.)

Ve dnech 10. až 12. dubna jste ve Křtinách a okolí mohli spatřit speciálně upravený terénní vůz s nápisy AROUND-THE-ROCK.COM a TOUR DU MONDE ECOVOLONTAIRE. Pokud jste měli to štěstí, pak vězte, že jste se setkali s výpravou dvou Francouzů, kteří jsou v rámci projektu AROUND THE ROCK na pětileté cestě kolem světa!

Po dvouleté přípravě vyrazili Antony Philippe a Céline Gibertová teprve na začátku letošního dubna z francouzské Normandie a zastávku ve Křtinách neplánovali. Šlo spíše o shodu náhod a šťastné setkání lidí naladěných na stejnou vlnu. Díky této náhodě se Křtiny a zajímavosti Moravského krasu dostaly (jako jediné místo v České republice) do záznamů expedice, jejíž název poukazuje na to, že naše planeta je s trochou nadsázky vlastně „z kamene“. To koneckonců potvrdil i pohled do propasti Macocha (mimoходом francouzsky vyslovováno „Makoša“), který si Anthony se Céline nenechali ujít. Kamenité však budou zejména cesty, na jejichž překonávání v následujících letech je vůz rádně připraven.

Kromě zvýšeného podvozku a dalších nezbytných úprav prošel zásadními změnami především zavazadlový prostor, jehož každý decimetr je zcela důmyslně využitý. Čtyřkolka si tak svým vybavením nezádá se standardním karavanem: je zde dost místa pro dvě pohodlné matrace, pod nimiž se skrývá výsuvná kuchyňka s ledničkou a dvěma propanbutanovými lahvemi, a dále také přenosná sprcha s nádržkou na vodu, která se ohřeje připojením na zapalovač automobilu.

Cílem a náplní cesty je ekodobrovolnictví, ochrana zvířat a péče o planetu vůbec. Oba členové výpravy mají za sebou deset let zkušeností s prací

se zvířaty po celém světě. Této cestě předcházela například pomoc se záchranou ohrožených druhů v Maroku, Mauritánii, Svazijském království, USA či na Islandu.

Chcete-li sledovat další putování Anthonyho a Céline, které je v následujících týdnech až letech za-

vede například do Ruska, Mongolska, Kazachstánu, Indie, Nepálu, Číny, Austrálie a Jižní a Severní Ameriky, navštivte adresu www.around-the-rock.com.

Nám, kteří zůstáváme doma, nezbyvá, než jim tiše závidět dobrodružství, která je čekají, držet jim palce a inspirovat se alespoň na dálku jejich smysluplnou aktivitou. Inspiraci lze čerpat například z pravidelně aktualizovaného blogu, který naleznete ve dvoujazyčné verzi (francouzsky a anglicky) na výše uvedené adrese. Jaké snímky na něm přibudou, to teprve uvidíme. Jedno je ale jisté: fotografie Křtinského kostela zůstane mezi záběry z různých koutů planety mezi prvními – alespoň chronologicky.

Petr Oliver

(Podle posledních zpráv se oba cestovatelé v současné době prokousávají mongolskou stepí. Pozn.red.)

Slovo pana rady - Kopeček u Včely

Pro mladou generaci musíme začít ze široka. Nejprve tedy vysvětlivka, co je to *Včela*. V literatuře lze snadno nalézt informaci, že *Včela* bylo dělnické spotřební družstvo, založené v roce 1905. Provozovalo rozsáhlý řetězec obchodů zejména v Čechách a úspěšně přežilo všechny doby a všechny režimy dvacátého století, s výjimkou toho úplně posledního, který máme dnes. V závěru dvacátého století bylo vytunelováno a beze stopy se rozplynulo v exotických peněženkách.

Ve Křtinách býval kdysi obchod *Včely* v budově dnešního pohostinství Faust. Provozoval jej pan František Pokorný čp. 46, který si tím vykoledoval přezdívku Čmelák. Prodával tam tehdy i pan Mirek *Kočena* Pokorný. Na počátku padesátých let převzalo obchod spotřební družstvo *Selpo* a nakonec spotřební družstvo *Jednota*, které tam zřídilo samoobsluhu. Označení *Včela* by však patrně přežilo v lidové slovesnosti dodnes, kdyby nebyl v sedmdesátých letech vybudován v areálu někdejšího kravína za Obecním úřadem nový komplex prodejen *Jednoty*. Teprve pak upadlo označení *Včela* v zapomnutí.

A nyní už dejme slovo panu soudnímu radovi Ferdinandu Páskovi a jeho postřehu z počátku let padesátých:

Silnice přes Křtiny byla za toho velkého silničního ruchu automobilového a autobusového ve velmi špatném stavu. Dlouho se s tím ničeho nezačínalo, nebylo jasno, co by bylo lepší, zda postavit novou, přes „Horu“ vednou silnici, která by vyústila přímo pod kostelem a nebo nějak aspoň trochu rozšířiti úzkou vozovku staré silnice a nechati ji v provozu, když ovšem bude náležitě upravena. V některých vesnicích je použito na úpravu silnice kamenných kostek, ve Křtinách však je olonská silnice pěkně vyasfaltovaná.

Zajímavá pozoruhodnost při ní je, že ten kopeček u „Včely“, před tím to byl dům pekaře Hlouška, je skopán o 1 a 1/2 m. Teď je to na tom stavení a na stavení Emila Páska /č.29/ jasně vidět, jaká diference je ve výšce té silnice nyní a jaká byla před tím. Až bude k tomu vhodná doba, bude se muset ta skopávka na staveních zednický upravit, aby nerušila pěkný vzhled jak je tomu teď. Až se bude psáti rok 2000, málo lidí bude vědět o této operaci.

I teď v poslední době, která vlastně stavebnímu ruchu nepřeje, přirostlo ve Křtinách několik stavení. Máme ve Křtinách „Koreu“. Tak se všeobecně označuje asi 20 šablonovitě stavených domků u jedovnického kříže, tam na stráni, před skálou.

Poslední věta umožňuje datovat zápis na počátek padesátých let. Kolonka, alias *Korea*, byla totiž dostavěna u jedovnického kříže v roce 1951.

V jednom měl pan rada pravdu. V roce 2000, tím spíše dnes, už jen málokdo tuší, že kopeček mezi náměstím a Chaloupkami býval původně podstatně vyšší a strmější. Na hostinci u Faustů bychom dnes hledali známky původního stavu marně. Patrně tam již nastala „vhodná doba“, jak píše pan rada. Původní výšku kopečku má už jen parkoviště před hostincem a zbytek zakrylo kachlíkové obložení stěny hostince. Upravena je i skopávka na někdejší stavení Emila Páska, dnes u Drápelů. Tam je však přece jen původní tvar kopečku možno rozeznat. Pokud vám tedy také někdy vrtalo hlavou, k čemu že je ten podivný schodovitý výstupek ve stěně Drápelova stavení, pan rada vám to právě vysvětlil.

Emil Pásek a Petr Švenda

Znáte tyto zajímavosti o naší obci?

Přinášíme druhý díl historického kvízu pana kronikáře dr. Zdeňka Opletala. Můžete si na něm ověřit, jak jste seznámeni s historií obce, v níž žijete.

7. Kdo založil hřbitovní kapličku na dnešním hřbitově a kdy?

Hřbitovní kaplička byla zbudována rodem Dietrichsteinů se současným hřbitovem v r. 1805.

(Poznámka redakce: Tento tradovaný údaj si zaslouží drobné doplnění. Kníže František Xaver Dietrichstein zakoupil křtinské panství v dražbě až v roce 1830. V Křtinském Zpravodaji 2013/2 popisoval ing. Kubeš otevření hrobky pod kaplí a uvedl jinou domněnku, že hrobku zbudovali Teuberové a Offermannové, kteří byli majiteli křtinského panství od roku 1882. Tato odpověď je časově reálnější, ale ani ona neodpovídá pravdě. Správná odpověď na kvízovou otázku je ukryta na straně 238 farního Hausprotokolu. Kaple byla zbudována munificencí (=štedrostí) vysoce urozeného pana patrona, hraběte Vincenta z Bubna-Litic, který Křtiny zakoupil v roce 1864. Hrobka v kapli patřila Ferdinandu Schwertführerovi, křtinskému lesmistru (tj. něco jako řediteli ŠLP) a byla vysvěcena na dušičky 2. listopadu 1875. Dodejme, že v té době v ní už leželi tři členové Schwertführerovy rodiny, z nich nejdéle lesmistrův tchán, hospodářský inspektor zábrdovického statku, Josef Anders, který zemřel v roce 1867. Později bylo do hrobky umístěno ještě dalších šest rakví.)

8. Kam byli pohřbíváni v dřívějších dobách zemřelí spoluobčané?

Do zahájení výstavby nového kostela byl hřbitov kolem původního „českého“ kostela. Poté byli obyvatelé pohřbíváni na nově založeném dnešním hřbitově, jak tomu svědčil pamětní kříž umístěný v jeho středu.

(Poznámka redakce: Ostatky, které byly před zahájením výstavby nového kostela, kolem roku 1720 exhumovány z původního hřbitova, jsou dnes k vidění v kostnici pod kostelem. Ve stejné době byl založen nový hřbitov. Letopočet na kříži (1799), neudává tudíž datum založení hřbitova. Ten v té době již nejméně osmdesát let sloužil svému účelu. O hřbitovním kříži a jeho historii připravujeme podrobnější článek v souvislosti s jeho plánovanou podzimní reinstalací.)

9. Víte, že ve Křtinských slujích ještě i v 18. století se ukrývali loupežníci?

Posledním obyvatelem těchto slují byl i v zimě žebravý muž jménem

Vincek; nebyl to již loupežník, ale žebral po okolí a po něm se jedna z jeskyní v okolí Výпустku nazývá Vinckova.

(Poznámka redakce: Problematika osídlení jeskyní Josefovského údolí je podrobně studována na webových stránkách jeskyně Býčí skála. Z výsledků studie vyplývá, že v historii byli zaznamenáni čtyři poustevníci - nikoli loupežníci, kteří od sedmnáctého století obývali jeskyně Býčí skálu, Evinu jeskyni - dnešní Jáchymku a Kostelík. Poslední z nich, zmiňovaný Vincek, nebyl poustevník v náboženském smyslu a nebyl ani žebrák. Jmenoval se Vincenc Doležal a narodil se v Habruvce 4. října 1862. Většinu života prožil v jeskyních Josefovského údolí, ale nežebral. Živil se příležitostnou námezdní prací a byl oblíben mezi lesníky, kteří mu podle možností vypomáhali. Dožil se poměrně vysokého věku 74 let. Zemřel 7. března 1936 a pochován je na křtinském hřbitově. S nezbytnou fajnkou je dokonce zachycen na unikátní fotografii Karla Absolona v jeho knize Moravský kras.)

10. Co znamená název „Mramorka“, kde se nachází a k čemu sloužila?

Mramorka byl název místního lomu na kvalitní červený mramor s těžbou i pro kostely, ještě i na počátku 20. století, kdy jej lámali zajatí italští vojáci za I. světové války. Později byl mimo provoz a užíván pro skládku smetí. Nachází se při silnici před křižovatkou Babice-Adamov.

(Doplnění: Mramorka sloužila již opatu Kryštofu Matuškovi v první polovině osmnáctého století jako vítaný zdroj levného a kvalitního červeného mramoru. Jeho těžba byla jednou z cest, jimiž se Matuškovi podařilo výstavbu kostela zlevnit a dokončit. Po celou historii těžby mramoru pracovali v Mramorce italští kameníci, nikoli tedy zajatci. Za první světové války se ve Křtinách a okolí objevila velká skupina italských civilních běženců, kteří prchali před frontou do rakousko-uherského vnitrozemí. Jejich děti chodily do křtinské školy. O jejich osudech pojednává výstava, na kterou jsme vás pozvali v rubrice „Zapište si“. Je možné, že poté, co v roce 1915 Itálie přešla na stranu „Dohody“ proti Rakousku, byli tito běženci označováni za zajatce, ale v pravém slova smyslu to zajatci nebyli.

Ještě ve dvacátých letech minulého století provozoval Mramorku březinský starosta Antonín Polák. To už byla žila červeného mramoru vytěžena, takže probíhala jen těžba obyčejného vápence. Velký blok křtinského mramoru tvoří například podstavec křížku z roku 1844 u bukovské cesty nad Křtinami. Pozn.red.)

*Dr. Zdeněk Opletal,
kronikář*

FEJETON

Dospívárna

Určitě jste také někdy viděli katastrofický film o zhroutilí civilizace a následném žívoření zbytků lidstva v prostředí, kde neplatí zákony, ani žádné kulturní, či estetické normy. Platí jen právo silnějšío. Přeživší jsou nuceni rezígnovat na hygienu i na city, ztrácejí zábrany a vzájemně se perou - podobní zvířatům - o poslední zbytky produktů zaniklé civilizace. Vše se odehrává v ponurých potemnělých kulisách položíčených budov jakési dávné továrny.

Já si na takový katastrofický film vzpomenu vždy, když procházím kolem nákladové rampy zadní části objektu Jednoty. V podobných kulisách se tam odehrává katastrofická přítomnost dospívání křtínské pubertální mládeže.

Možná očekáváte, že se, jako ctíhodný otec rodiny a slušný občan naší obce nad tím zlořádem náležitě rozhorlím a navrhnu co nejtvrdší postih pro každého, kdo by se tohoto způsobu dospívání hodlal dopustit. Připouštím, že mne to napadlo.

Jenomže pak jsem se nějakým nedopatřením zasníl a přenesl v duchu o pár desítiletí zpět, do doby, kdy jsme prožívali své zrání já a moji vrstevníci. Vytanula mi ve vzpomínkách naše klubovna Svazu socialistické mládeže, řečená „Klub“, která byla umístěna jen pár metrů odtud, ve skladišti budovy Místního národního výboru. Tam se odehrávalo naše dospívání. A musel jsem si přiznat, že prostředí našeho Klubu se tomu jejich katastrofickému podloubí v mnohém podobalo. Rozdíl byl snad jen v tom, že my jsme v Klubu nebyli tak na očích.

Stal jsem se trochu smířlivějším: dospívání je bolestný proces pro dospívající, i pro jejich okolí. Než mladí drsní frajeři pochopí, že pokud nemají prožít život na smetišti, nezbyvá jim, než po sobě začít uklízet, nějakou dobu to trvá. Pak si je rozeberou jejich slečny, které jim jakýmsi zázračným způsobem rychle vysvětlí, že vajgl se na zem neháže a válení po schodech rázem skončí. Tytéž slečny, které teď ještě svorně provozují armagedon v podloubí s nimi, procitnou totiž daleko rychleji. Někdejší drsní frajeři zapomenou na podloubí, místo toho si pořídí děti a začnou je vodit do školky raději jinudy, aby ten chlívěk neviděly. Mezitím totiž zabydlí pubertální dospívárnu v podloubí nová generace drsných frajerů.

A tak, když jsem onehdy ráno zahlédl paní Lidušku Boháčkovou, jak z vlastní píle uklízí v podloubí jejich nedopalky a jiné smetí, aby se na to nemusela dívat, upřímně jsem se zastyděl místo nich. S čtyřicetiletým zpožděním. Však oni se jednou také zastydí.

Petr Švenda

Zpravodaj vyšel nákladem 300 ks.

Občanům Křtiny je zdarma distribuován do poštovních schránek. Svoje příspěvky a náměty zasílejte na e-mailovou adresu zpravodaj@křtiny.cz, případně doneste na ÚM Křtiny ve fyzické podobě. Uzávěrka příštího čísla je **21.11.2014**. Za věcnou správnost příspěvku odpovídá autor. Redakční rada si vyhrazuje právo příspěvky dle potřeby krátit, případně stylisticky upravit nebo nezveřejnit. Vydává Komise pro informatiku Zastupitelstva městyso Křtiny. Šéfredaktor: Petr Švenda. Tisk - grafika PrintLab.